SAYFA 3

Aydın Doğan Vakfı'ndan
Üsküdar İletişim'e iki ödül

Aydın Doğan Vakfı'nın iletişim fakülteleri öğrencilerinin uygulama çalışmalarına destek vermek ve başarılı genç iletişimcileri ödüllendirmek için her yıl düzenlediği Genç İletişimciler Yarışması'nın 29. ödül töreni Yeditepe Üniversitesi'nde gerçekleştirildi.

Üsküdar Üniversitesi öğrencileri bir ikincilik bir de üçüncülük ödülü kazandılar.

HABER ÜSKÜDAR
Üsküdar Üniversitesi İletişim Fakültesi Uygulama Gazetesi Sayı: 6 Yıl: 3 Nisan 2018

SAYFA 3

Prof. Dr. Stephen M. Stahl'a
"Fahri Doktora" unvanı verildi

Psikiyatri alanında akademik çalışmalarıyla tanınan Prof. Dr. Stephen M. Stahl'a cübbesi ve diploması Prof. Dr. Nevzat Tarhan tarafından takdim edildi. Prof. Stahl, törende yaptığı konuşmada, "Sizler yükselen yıldızlarsınız. Böyle bir yerde olduğunuz için gurur duymalısınız" dedi.

Yüksek İnsanî Değerler Ödülleri verildi

Üsküdar Üniversitesi'nin toplumu, doğayı, evreni düşünen, yaşamıyla örnek olan ve ilham veren kişilere ve kurumlara verdiği Yüksek İnsanî Değerler Ödülleri, düzenlenen törenle sahiplerine takdim edildi. Prof. Dr. Özcan Köknel, Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma, Prof. Dr. Gökhan Hotamışlıgil, Prof. Dr. Colin Turner, Ampute Milli Takımı, Nuri Pakdil ve Türk sinemasının yıldız oyuncusu Hülya Koçyiğit, bu yıl üçüncüsü düzenlenen törende Yüksek İnsani Değerler Ödülü alan isimler oldu. Üsküdar Üniversitesi Senatosu tarafından yapılan değerlendirme sonucunda belirlenen ödül sahipleri, Üsküdar Üniversitesi Nermin Tarhan Konferans Salonu'nda Üsküdar Üniversitesi akademik kadrosu ve öğrencileri ile bir araya gelerek hem ödüllerini kabul ettiler hem de salonu dolduran gençlerle buluştular. Töreninin açılış konuşmasını yapan Üsküdar Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan, artık geleneksel hale gelen bu ödüllerle toplumsal değerleri ön plana çıkarmayı ve bu değerlerin geliştirilmesine katkıda bulunanları ödüllendirmeyi amaçladıklarını söyledi.

Devamı sayfa 2'de

"Otizmlilerin sesi olmak"

8 sayfa

Hayalinin peşinden koşan bir sanatçı

13 sayfa

Attan düşme korkusu herkeste var

14 sayfa

Yüksek İnsanî Değerler Ödülleri verildi

Prof. Dr. Nevzat Tarhan: "Dünyada ciddi bir **değerler aşınması** yaşanıyor"

(HÜR Haber Merkezi) Üsküdar Üniversitesi Altunizade Yerleşkesi Nermin Tarhan Konferans Salonu'nda gerçekleştirilen ödül töreninin açılış konuşmasını yapan Üsküdar Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan, artık geleneksel hale gelen bu ödüllerle toplumsal değerleri ön plana çıkarmayı, bu değerlerin geliştirilmesine katkıda bulunan kişilerin ödüllendirilmesini amaçladıklarını söyledi. Prof. Dr. Tarhan, "İnsani değerleri biz şunun için önemsedik. Dünyanın genel gidişine baktığımızda ciddi bir değerler aşınması yaşanıyor ve insanlığın refah seviyesi yükseldiği halde mutluluk seviyesi yükselmiyor, toplumsal barış gelişmiyor. Boşanmalar artıyor, şiddet olayları artıyor. Kapital sistem en çok gücü ve parayı yüceltiyor. Bunun değer olduğu bir toplumda zayıflar ezilir, gelir dağılımı adaletsiz olur, acımasızlık artar.

Böyle bir ortamda değerler güçlünün istediği gibi tanımlanmış olur. Güçsüz, zayıf, dezavantajlı insanlar mağdur duruma düşer. Oysa insani değerleri yaşatmak ve bunları ön plana çıkarmak gerekiyor. Bunu bedel ödemeden yapmamız önemli. İkinci Dünya Savaşı'nda 50 milyona yakın insan öldü. Bunun en büyük sebebi, ırkçılığın değer olarak kabul edilmesiydi" diye konuştu.

İnsani değerlerin toplumun yeniden inşasında çok önemli olduğunu ifade eden Tarhan, "İnsani değerlere yapılan yatırım hemen meyvesini vermez. Güzel bir Çin atasözü var; 'Bir yıllık varlık istiyorsanız buğday ekin, 10 yıllık varlık istiyorsanız ağaç dikin, 100 yıllık varlık istiyorsanız insan yetiştirin' diyor. Değerler de böyle 30, 60, 90 yıllık sosyolojik fazlarda ortaya çıkıyor. Üniversite olarak değerleri toplumda yaşatmak için bu değerleri kavram olarak vurgulamamız gerekiyor" dedi.

Batı'nın değerlerin yıpranmasının farkına vardığını ve bunları yaşatmak için çalışmalar yaptığını belirten Prof. Dr. Tarhan, "Bizim toplum olarak bu değerleri canlandırmamız gerekiyor" dedi. Tarhan, "İnsanlarda dış nedene bağlı mutluluk arayışı var, oysa mutluluk iç nedene bağlı olmalı. Yaşam felsefesi olarak sıradan şeylerle mutlu olmamız gerekiyor. Kişi bunu başaramadığı zaman yıkılıyor. Kişi her şartta mutlu olabilmeli. İşte bunu kazandıran insanların değerleridir. Toplumu bina olarak düşünürsek, bireyler binanın malzemeleridir, taşıdır, tuğlasıdır. Değerler de bunların arasındaki çimentodur. Çimentonun olmadığı bir bina ayakta duramaz. İnsanları bir arada tutan evrensel değerleri mutlaka yaşatmamız gerekiyor. Değerlerimizi yaşatabilirsek dünya daha yaşanabilir olur. Dünyanın geleceği daha iyi olur" diye konuştu.

Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma: "Akılsız telefonlar okumayı önledi"

Yüksek İnsanî Değerler Ödülü'nün ilki, eserleri ve çalışmalarıyla yetiştirdiği öğrencilerde adalet ve hakkaniyet duygularının yerleşmesinde üstün gayreti, rol model olması, ayrıca İslam tarihi ve kültürüne katkıları dolayısıyla Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma'ya verildi. Ödülünü Prof. Dr. Nevzat Tarhan'dan alan İhsan Süreyya Sırma, törende yaptığı teşekkür konuşmasında İslam dünyasının aydınlanma yaşaması için mutlaka okuması gerektiğini belirtti. "Haçlılar Ortadoğu'ya gelinceye kadar Avrupa'da ilim yoktu. Haçlılar bu coğrafyada ilmi öğrendiler, bizden aldıkları ilmi, medreseyi götürdüler, biz de buna paralel olarak bıraktık, terk ettik. Müslümanların derdi yok. Avrupalılar geldi o derdi öğrendi" dedi. Bizim tarihimizi Avrupalılar yazıyor diyen Prof. Dr. Sırma, sözlerini şöyle tamamladı: "Çünkü biz o aşkı bitirdik. Hepimizin cebinde akılsız telefon var, bu akılsız telefonlar okumayı önledi, okumuyoruz. Gelin yine okumaya dönelim, başka çaremiz yok."

Prof. Dr. Gökhan Hotamışlıgil: "İnsani değerlerle bilim tamamen örtüşüyor"

3. Yüksek İnsanî Değerler Ödülü'nün ikincisi sağlık bilimleri alanındaki bilimsel araştırmaları ve keşifleri ile bilim dünyası için rol model olması, öğrenciler açısından proje kültürü ve girişimciliğin yaygınlaşması için özgün etkileri sebebiyle Prof. Dr. Gökhan Hotamışlıgil'e verildi. Törene video mesajıyla katılan Gökhan Hotamışlıgil, insani değerlerle bilimin tamamen örtüştüğünü, bilimin kendisi gibi insan olmanın yolunun da çok uzun ve meşakkatli olduğunu söyledi. Hotamışlıgil, "Umarım ben de bu meşakkatli yolda önemli bir mesafe katederim. Beni bu ödülle tarifsiz bir şekilde onurlandırdınız. Bu kararı verirken bana göstermiş olduğunuz cömertlikte nehir gibi olmuşsunuz, bana verdiğiniz şefkatinizde güneş gibi olmuşsunuz, benim kusurlarımı görmede gece gibi olmuşsunuz. Sağ olun var olun. Benim de bu ödülü toprak gibi kabul etmem lazım" dedi.

Ampute Milli Futbol Takımı'na ödül

Törende bir diğer ödül Ampute Milli Futbol Takımı'na sunuldu. Ödül, engelli olmanın, üretkenliğe engel olmadığını göstermesi, cesaret, gayret, ümit ve iş birliği ruhu ile dünya çapında özgün ve yaygın etki ortaya çıkararak rol model olmaları, ülkemizde hızla tanınan ve gelişerek büyüyen ampute futbol branşında ülkemizi en üst düzeyde temsil ederek, engellerin bedende kalmadığını göstermeleri nedeniyle verildi. Kamp programı nedeniyle törene katılamayan Ampute Futbol Milli Takımı'nın ödülünü Federasyon Yönetim Kurulu Üyesi Av. Oğuz Cerik aldı.

Prof. Dr. Özcan Köknel: "Bu ödül benim için mutluluk, gurur ve onur kaynağı"

Törende Psikiyatrist Prof. Dr. Özcan Köknel de 3. Yüksek İnsanî Değerler Ödülü'ne layık görüldü. Prof. Dr. Özcan Köknel, meslek alanındaki eserleri, çalışmaları, toplum ve birey ruh sağlığında koruyucu ve önleyici sağlık hizmetleri, öğrenci ve yakınlarında rol model olucu özgün etkisi ve katkıları dolayısıyla ödüle layık görüldü. Sağlığı nedeniyle törene katılamayan Prof. Dr. Özcan Köknel, video mesajı ile kendisini ödüle layık gören Üsküdar Üniversitesi ve Üsküdar Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan'a teşekkür etti. Köknel, "Böyle bir ödülü Üsküdar Üniversitesi tarafından almış olmam benim için ayrıca bir mutluluk, gurur ve onur kaynağı oluyor, çünkü 40 yıldır tanıdığım Rektörün üniversiteye yaptığı katkılar ve bu şekilde toplumdaki bazı insanları bu açıdan değerlendirip başkalarına rol modeli olarak gösterme çabası, gerçekten bugüne kadar benim bildiğim kadarıyla fazlasıyla düşünülmemiş, fazlasıyla uygulanmamış olan bir girişim. Bu girişim dolayısıyla hem kendim için hem de hakikaten bu girişimin getireceği toplumsal yararlar için içtenlikle teşekkürlerimi sunuyorum" dedi.

Nuri Pakdil de ödül aldı

Milli değerlerin yeniden inşasında ve iyi insan olma yolunda edebiyat çalışmalarıyla insani değerleri genç kuşaklara aktarmadaki hizmeti, Türk edebiyatının yanı sıra eğitim ve kültürel hayatına katkı sunması dolayısıyla ödüle layık görülen Nuri Pakdil de rahatsızlığı nedeniyle törene katılamadı. Pakdil'in ödülü, Necip Evlice'ye takdim edildi.

Prof. Dr. Colin Turner'a da ödül

Bir diğer Yüksek İnsanî Değerler Ödülü ise kitapları, bilimsel ve popüler çalışmaları ile genelde Batı'da, özelde ise İngiltere'de İslam'ın ve müslümanların doğru olarak anlaşılması için yaptığı katkılar; ayrıca müslüman ülkelerde katıldığı etkinlikler ve yaptığı çalışmalar ile kültürler arası yakınlaşmaya aracılık etmesi nedeniyle Prof. Dr. Colin Turner'e takdim edildi. Prof. Dr. Colin Turner'ın ödülünü Prof. Dr. İbrahim Özdemir aldı.

Hülya Koçyiğit: "Üsküdar Üniversitesi'ne insanlığı bize hatırlattığı için teşekkür ederim"

3. Yüksek İnsanî Değerler Ödülü, bu yıl ilk kez bir sanatçıya verildi. Toplumu bir arada tutan aile değerlerinin yaşatılmasında örnek yaşamı, toplumun katmanlarını bir arada tutan saygı kültürünün yerleşmesine katkıları, sosyal sorumluluk alanındaki faaliyetleri ve Türk sinema sanatında özgün etkisi dolayısıyla Hülya Koçyiğit'e verildi. Koçyiğit'in ödülünü Prof. Dr. Nevzat Tarhan takdim etti. Hülya Koçyiğit de konuşmasında "Üsküdar Üniversitesi'nin düşünerek hayata geçirdiği, gerçekten günümüzde bir kez daha hatırlamamız gereken insanlığı bize hatırlattığı için ve beni bu ödüle layık gördükleri için huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Böyle bir ödüle layık görülmek büyük bir onur. Bunun için çok müteşekkirim.

İyi insan olmayı öğrenmek, evet iyi insan olmak öğrenilebilen bir şey. Öncelikle ailede başlıyor. Bu ödülün anlamını dile getiren, fedakarlık, sadakat, adalet, dürüstlük, samimiyet ve niceleri, tüm bu duygular öğrenilebilen duygular ama nedense günümüzde bu duygulardan yavaş yavaş uzaklaştığımızı fark ediyorum. Sadece ülkemizde değil, tüm dünyada. Gerçekten adalet, merhamet, paylaşım ve niceleri yok olmakta ve erimekte. Bunları bize yeniden hatırlatan Üsküdar Üniversitesi'ne tekrar tekrar teşekkür ediyorum" dedi.

Aydın Doğan Vakfı'ndan Üsküdar İletişim'e **iki ödül**

(HÜR Haber Merkezi) Aydın Doğan Vakfı'nın iletişim fakülteleri öğrencilerinin uygulama çalışmalarına destek vermek ve başarılı genç iletişimcileri ödüllendirmek için her yıl düzenlediği Genç İletişimciler Yarışması'nın 29. ödül töreni Yeditepe Üniversitesi'nde gerçekleştirildi. Üsküdar Üniversitesi öğrencileri bir ikincilik bir de üçüncülük ödülü kazandılar.

42 üniversitenin iletişim fakültelerinden 1087 öğrencinin 917 proje ile katıldığı Genç İletişimciler Yarışması'nda yazılı, görsel, işitsel, reklamcılık, internet yayıncılığı ve halkla ilişkiler alanlarındaki toplam 21 kategoride başarılı çalışmalara ödül verildi.

Röportaj dalında ikincilik, internet medya sitesi dalında üçüncülük

Üsküdar Üniversitesi İletişim Fakültesi öğrencisi Sariye Nur Dönmez, öğrenci uygulama gazetesi Haber Üsküdar'da yayımlanan "Kuşun gözünden bakınca hepimiz engelliyiz" başlıklı röportajıyla ikincilik ödülünü kazandı. Zehra Rümeysa Fidan, Elyesa Karatepe, Anıl Emül ve Onur Kara ise "Göç Eden Hayatlar" isimli projeleri kapsamında hazırladıkları internet sitesi ile üçüncülük ödülünü kazandılar. Ödül töreninde ayrıca yarışmada derece elde eden iletişim fakülteleri dekanlarına birer plaket takdim edildi.

Ödül törenine öğrencilerle birlikte İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Nazife Güngör, Dekan Yardımcısı Dr. Öğr. Üyesi Can Diker, Yeni Medya ve Gazetecilik Bölüm Başkanı Prof. Dr. Süleyman İrvan ve Göç Eden Hayatlar proje ekibinin danışmanı Dr. Öğr. Üyesi Nihal Toros Ntapiapis de katıldı.

Dünya dijital dönüşümün etkisi altında

Törenin açılışında bir konuşma yapan Aydın Doğan Vakfı Başkanı Hanzade Doğan Boyner, tüm dünyanın dijital dönüşümün etkisi altında olduğunu ve dijital bir geleceğe doğru evrildiğimizi söylerek başladığı konuşmasında teknoloji devriminin istisnasız her sektörü etkilediğini ifade etti. Boyner şunları söyledi: "Teknolojiden en çok etkilenen alanların başında iletişim geliyor. Bilgiye ulaşma yolumuz, herhangi bir konuda kanaat oluşturma yöntemimiz, kendimizi ifade etme şeklimiz kökten değişti. Daha kısa bir süre önce e-posta ile iletişime, cep telefonlarına devrim derken, şimdi onlarca Whatsapp grupları vasıtasıyla, Facebook mesajları, Instagram postlarıyla kendimizi ifade ediyoruz, birbirimizle iletişim kuruyoruz."

Artık kitleye yapılan iletişim yerine kitleler arası iletişimin geldiğini belirten Doğan Boyner, bu dönüşümün bir bakış açısına göre bireyi güçlendirdiğini, gerçeği şeffaflaştırdığını ve bilgiye ulaşmayı kolaylaştırdığını ifade etti. "Ancak bir başka bakış açısıyla bu değişim müthiş bir bilgi kirliliği yarattı. Gerçeğe ulaşmayı, gerçeği anlamayı çok zorlaştırdı. Teknoloji, sanal dünyanın sanal hayatlarını, sanal dünyanın sanal gerçeklerini yarattı. Post-truth yani gerçek ötesi kavramını hayatımıza soktu" diyen Hanzade Doğan Boyner, hiç aslı olmayan haberlerin sosyal medya vasıtasıyla milyonlara ulaştığını ve sanki gerçekmiş gibi toplum tarafından kabul edildiğini yüzlerce örnekle gösterebileceğini ifade etti.

Konuşmasının sonunda genç iletişimcilere seslenen Doğan Boyner, samimiyetle gerçeği aramaktan vazgeçmememiz gerektiğini, akıllı algoritmalar karşısında ancak bu değerlerle durulabileceğini belirtti. Doğan Boyner şunları söyledi: "Şeffaf bir şekilde doğruyu aramak, attığımız tweet, yayımladığımız post, yaptığımız televizyon programı ya da gazete köşemizde yaptığımızın arkasında durmak bizi gerçek iletişimci yapar ve bizi algoritmalardan ayırır diye düşünüyorum."

Prof. Dr. Stephen M. Stahl'a 'Fahri Doktora' unvanı verildi

(HÜR Haber Merkezi) Üsküdar Üniversitesi tarafından nöroloji, psikiyatri ve psikofarmakoloji alanında dünya çapında bilimsel yayınlarının yanı sıra, eğitim ve araştırma çalışmalarıyla bilim dünyasına katkılarından dolayı Prof. Dr. Stephen M. Stahl'a 'Fahri Doktora' unvanı verildi. Üsküdar Üniversitesi Nermin Tarhan Konferans Salonu'nda gerçekleştirilen törenin açılış konuşmalarını Üsküdar Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan ve Üsküdar Üniversitesi Bağımlılık Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü ve NPİSTANBUL Beyin Hastanesi Psikiyatri Uzmanı Prof. Dr. Nesrin Dilbaz gerçekleştirdi.

Prof. Dr. Nevzat Tarhan:

"Prof. Stahl, yeni kuşaklar için iyi bir rol model"

Prof. Dr. Nevzat Tarhan, "Sayın Stahl'ın bazı özellikleri var; yeni kuşakları çok etkiliyor. Zora talip olan bir klinisyen. Zora talip olması nedeniyle zor olgularla uğraşırken yeni yöntemleri arayıp bulma ihtiyacını hissediyor. Stahl'ın genç kuşaklar için iyi bir rol model olduğunu düşünüyorum. Yeni tanı ve tedavi seçeneklerini açık hale getiriyor. Stahl, "hastama daha iyi neler yapabilirim" sorusunu soran bir klinisyen, bu nedenle onun eserleri ufuk açıcıdır, eserleri ilham verici olmuştur" dedi. Prof. Dr. Tarhan, eserleri ve çalışmaları nedeniyle Prof. Stahl'a Üsküdar Üniversitesi tarafından 'Fahri Doktora' unvanı verildiğini sözlerine ekledi.

Prof. Dr. Nesrin Dilbaz: "Prof. Stahl farmakolojiyi sevdirdi"

Prof. Dr. Nesrin Dilbaz, psikiyatri uzmanları olarak ihtisasa başladıklarında ilk olarak Prof. Dr. Stahl'ın kitaplarını okuduklarını belirterek, "Farmakoloji çok zevk alınan bir ders değildi. Ama onun kitaplarıyla birlikte gerçekten psikofarmakoloji hepimizin en sevdiği alanlardan biri haline geldi." dedi. Dünyada bir numaralı psikiyatri profesörü olan Prof. Dr. Stahl'ın, NPİSTANBUL Beyin Hastanesi'nin kendi hastanesinde olmayan imkanlara sahip olduğunu söylediğini belirten Prof. Dr. Dilbaz, "Özetle çok iyi bir araştırıcı, çok iyi bir psikiyatrist, çok iyi bir klinisyen, eğitici ve mükemmel bir insan. Yakın bir dostum olarak onu burada ağırladığımız için gururluyum. Hastanemiz ve üniversitemizle de gurur duydum" dedi.

Prof. Dr. Stephen M. Stahl

Gerekçe:

Nöroloji, psikiyatri ve piskofarmakoloji alanında bilime katkı

Prof. Dr. Stephen M. Stahl için hazırlanan biyografi filmi gösteriminin sonrasında Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Gökben Hızlı Sayar tarafından fahri doktora takdim gerekçesi okundu. Gerekçede Prof. Dr. Stephen Stahl'ın; Nöroloji, Psikiyatri ve Psikofarmakoloji alanında dünya çapında bilimsel yayınlarının yanı sıra, eğitim ve araştırma çalışmalarıyla bilim dünyasına vermiş olduğu katkılardan dolayı Üsküdar Üniversitesi Senatosu tarafından "Fahri Doktora" unvanına layık görüldüğü belirtildi. Gerekçenin okunması ile Fahri Doktora Takdim Töreni'ne geçildi.

Prof. Dr. Stephen M. Stahl: "Sizler yükselen yıldızlarsınız"

Fahri doktora diplomasını Prof. Dr. Nevzat Tarhan'dan alan Prof. Dr. Stephen M. Stahl, konuşmasında şunları söyledi: "Onurlandım, etkilendim, bu ülkede çok güzel zamanlarım geçti. Bu benim ikinci Türkiye ziyaretim. İlk gelmem 14 sene önceydi. Antalya, İzmir, Ankara ve şimdi İstanbul'u görüyorum. Ve bugün çok güzel bir davranış içerisindeyim. Çok güzel davranıldı. Hem hastanenizi hem de üniversitenizi gezme olanağım oldu. Bilmelisiniz ki burası harika bir yer ve şunu söylemeliyim ki gerçekten etkilendim. Hastaneniz gerçekten bir yıldız. Sizler yükselen yıldızlarsınız. Böyle bir yerde olduğunuzdan dolayı gurur duymalısınız. Hastane zaten başlı başına müthiş. Programlar harika. Bağımlılık üzerine olan programlarınız dünya çapında özgün. Harika laboratuvarlarınız var. Nörosimülasyon laboratuvarı çok etkileyici. Böyle bir enstitü San Diago'da yok. Kıskandım açıkçası, gelecek sizde."

Bilim gazeteciliği Üsküdar Üniversitesi'nde irdelendi

Birçok **politik karar** bilime dayalıdır

(HÜR Haber Merkezi) Üsküdar Üniversitesi Yeni Medya ve Gazetecilik bölümünün düzenlediği Bilim Gazeteciliği konulu söyleşide konuşan Tevfik Uyar, bilim haberlerini anlayabilmek ve değerlendirebilmek için bilim okuryazarlığı eğitimi verilmesi gerektiğini söyledi.

Yeni Medya ve Gazetecilik Bölüm Başkanı Prof. Dr. Süleyman İrvan'ın modetarörlüğünde Nermin Tarhan Konferans Salonu'nda gerçekleşen söyleşide Yalansavar yazarı ve Açık Bilim yayın yönetmeni Tevfik Uyar, bilim gazeteciliği konusunda düşüncelerini paylaştı ve soruları cevaplandırdı.

Birçok politik karar bilime dayalıdır

Tevfik Uyar konuşmasına bilimin ne denli önemli olduğunu anlatarak başladı. "Bilim sadece bilim insanlarının konusu değildir. Birçok politik karar aslında bilime, bilimsel bulgulara dayanır" diyen Uyar, kamuoyunun sağlıklı bilgilendirilmesinde bilim gazeteciliğinin çok önemli olduğunu vurguladı. Bilim haberciliği konusunda yaptığı sınıflandırmayı aktaran Tevfik Uyar, bilim haberlerini niyet açısından iyi niyetli ve kötü niyetli; bilimsellik açısından da bilimsel olan ve bilimsel olmayan şeklinde iki kesişen eksende değerlendirdi. Uyar, toplumsal zarar açısından en tehlikeli haberlerin kötü bilim kategorisinde yer alan haberler olduğunu söyledi. Sunumunu görsellerle destekleyen Tevfik Uyar, kötü bilim haberleriyle ilgili olarak sağlık haberlerini örnek gösterdi. Uyar, kötü bilim olarak nitelenebilecek sağlık haberlerinin toplumu çok olumsuz etkilediğini ifade etti.

Bilim okuryazarı olmak gerekiyor

Süleyman İrvan'ın, bu tür kötü bilim haberleriyle nasıl baş edebiliriz şeklindeki sorusunu cevaplayan Uyar, "Bilim okuryazarı olmak gerekiyor. Örneğin bir araştırmanın insan üzerinde mi yoksa tüpte mi yapıldığını bilmek bize haberi yorumlamada yardımcı olabilir" dedi. Bilim haberleri yapan gazetecilerin haber yaptıkları konularda bilgi sahibi olmak zorunda olduklarını ifade eden Tevfik Uyar, Türk medyasında bilimsel açıdan tartışmalı çok sayıda haber yayımlandığını belirtti.

Bilim haberlerini belli süzgeçlerden geçirmek gerekiyor

Bir öğrencinin, "Birikimlerinize dayanarak konuşuyorsunuz. Peki bu konuda uzman olmayan bizler bu haberleri nasıl değerlendireceğiz?" şeklindeki sorusunu cevaplandıran Tevfik Uyar, haber bir bilimsel araştırmaya dayanıyorsa örneklem büyüklüğüne, örneklemin temsili olup olmamasına, bilimsel tutarlılığa, neden sonuç ilişkisinin doğru kurulup kurulmadığına bakmak gerekiyor dedi.

Astroloji sözdebilimdir

Konuşmasında astrolojiye de değinen Tevfik Uyar, astrolojinin kendisini bilim gibi sunmaya çalıştığını ancak gerçek bir bilim olmadığını, çünkü astrologların burçlar konusunda söylediklerinin yanlışlanamayacağını ifade etti. Kendi yaptığı testi anlatan Uyar, "Örneğin Koç burcu olduğunu söyleyen birine Koç burcu diye Başak burcunun yorumunu okuyorum. Evet beni anlatıyor diyor. Burç yorumları herkese uyar" dedi.

"Halkla ilişkiler **geleceğin** mesleğidir"

Burak Demirbaş & Nilay Tuğçe Bostancı

Üsküdar Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler Bölümü'nün düzenlediği "Pazarlama İletişimi, Halkla İlişkiler ve Marka" konulu sempozyum Nermin Tarhan Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi.

Sempozyumun açılış konuşmasını yapan İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Nazife Güngör, Türkiye'de halkla ilişkiler mesleğinin duayenlerinden birisi olan Sibel Asna'yı ağırlamaktan mutlu olduklarını söyledi. Öğrencilere, bu tür mesleki toplatılardan azami fayda sağlamalarını öğütleyen Güngör, kendilerini geliştirmeleri yönünde tavsiyelerde bulundu.

Empati kültürünü geliştirmeniz gerek

A&B İletişim ve Artı C şirketlerinin kurucusu Sibel Asna, konuşmasına mesleğe nasıl karar verdiğini anlatarak başladı. Gazeteci olmak ile halkla ilişkilerci olmak arasında bir tercih yapması gerektiğini, sonunda gazeteciliği değil halkla ilişkileri seçtiğini söyledi. "Üniversiteye başlarken öncelikli hedefim gazetecilikti. İkinci sınıftan sonra, ben gazetecilik mi yapmak istiyorum, yoksa gündemi oluşturmak, iyi gitmeyen şeyleri değiştirmek mi istiyorum diye sordum. Bu sorular beni halkla ilişkilere yöneltti" diye konuşan Sibel Asna, bir halkla ilişkilercinin empati kültürünü kavramasının çok önemli olduğunu, bunun için de sivil toplum kuruluşlarına vakit ayırmak gerektiğini belirtti.

Sibel Asna

Konuşmasında halkla ilişkiler sektörüne de değinen Sibel Asna, "Bu mesleğin önü çok açık, hatta geleceğin mesleği diyebiliriz, ancak öncelikle öğrenmemiz gereken temel disiplinler var. Bunlar sosyoloji, finans, ekonomi, hukuk gibi alanlar, ardından mutlaka iyi bir dil eğitimi, muhakkak İngilizce eğitimi, mümkünse ikinci bir dil, tercihen Çince mutlaka öğrenilmeli" dedi.

Hedef kitle, doğru mesaj ve sürekli öğrenmenin halkla ilişkilerin temelini ouşturduğunu söyleyen Asna, öğrencilere sabır, zaman ve emek kavramlarının önemini anlattı. Konuşmanın sonunda Halkla İlişkiler Bölüm Başkanı Dr. Öğr. Üyesi Özge Uğurlu Sibel Asna'ya bir plaket takdim etti.

Pazarlamanın ve iletişimin "anlatılmayan" sırları

2016 Mart ayından beri Mc Donald's firmasında satış geliştirme ve marka yönetimi bölümünde çalışan ve aynı zamanda Üsküdar Üniversitesi'nde Nöropazarlama yüksek lisans programı öğrencisi olan Deniz Karaca, sektöre girmeden önce dikkat edilmesi gereken konular hakkında bilgi verdi. Reklamcı, pazarlamacı, iletişimci kavramları arasında farklar olduğunu vurgulayan Deniz Karaca, profesyonel kariyer yaparken markanın kimliğine bürünmek gerektiğini ifade etti. Karaca, insanı tanımak için roman, şiir okumak gerektiğini söyledi ve "Öykü ve günlük denemeleri yapın, anlatım dilinizi sadeleştirin, iyi ve doğru sorular sorun" dedi. Karaca ayrıca verilerle konuşabilmenin öneminden bahsederek, parayı iyi yönetmenin pazarlamanın temeli olduğunu söyledi.

Gelecek dijital pazarlamada

Sempozuyumun son konuşmacısı Yasemin Kızıldoğan, dijital pazarlamanın artan önemini anlattı. Aynı zamanda Üsküdar Üniversitesi Nöropazarlama Yüksek Lisans Programı öğrencisi olan dijital pazarlama uzmanı Yasemin Kızıldoğan, 2017'de internet kullanımının yüzde 66 oranında arttığını, her dört kişiden birinin alışverişini internetten yaptığını söyledi. Kızıldoğan, dijital pazarlama için internet terminolojisini ve işleyişini iyi bilmek gerektiğini söyledi.

Prof. Dr. Sevil ATASOY: Madde bağımlılığıyla mücadele için halk sağlığı seferberliği yapılmalı...

A.Talha Baki ve Samet Göl

Üsküdar Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Adli Bilimler Bölüm Başkanı Prof. Dr. Sevil Atasoy, madde bağımlılığının azaltılması için büyük bir halk sağlığı seferberliği başlatılması gerektiğini söyledi.

Madde bağımlılığıyla mücadele konusunda sorularımızı yönelttiğimiz Prof. Dr. Atasoy, Türkiye'de madde kullanımıyla ilgili yeterli veri toplanılmadığını, tedavi merkezlerinin yetersiz olduğunu ifade etti.

Madde kullanımı ve ailevi sorunlar arasında bir ilişki kurabilir miyiz ?

Madde kullanımı ile ailevi sorunlar doğrudan bağlantılıdır. Özellikle parçalanmış ailelerde çocuğun madde kullanma riski çok yüksektir. Ayrıca, aile içinde bir bireyin diğerine şiddet uygulaması ya da anne babadan birinin cezaevinde olması da büyük bir risk taşır.

Madde ile tanışma yaşı dünyada ve ülkemizde farklılık gösteriyor mu?

Madde ile tanışma yaşı diğer ülkelere göre farklılık göstermiyor, bütün ülkelerle birlikte bizim ülkemizde de madde kullanım yaşı ne yazık ki düşüş gösteriyor.

Birleşmiş Milletler'de etkin rol aldığınızı biliyoruz, bize oradaki çalışmalarınızdan bahsedebilir misiniz?

Birleşmiş Milletler Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Kurulu'nun 13 üyesinden biriyim. Bu kurulun başlıca görevi üç Uyuşturucuyla Mücadele Sözleşmesi'nin uygulanmasını denetlemektir. 1961, 1971 ve 1988 yıllarında imzalanmış olan bu sözleşmelerin taraflarından biri de ülkemizdir. Taraf ülkeler bu sözleşmeler çerçevesinde arz ve taleple mücadele etmek zorundadır. Yaklaşık 200 ülkeyi kontrol eden kurulun ambargo yetkisi de vardır.

Madde kullanımı ile nasıl mücadele etmek gerekir?

Madde kullanımıyla mücadelede arzı azaltmak önemlidir. Güvenlik birimlerimizin mücadelesi önem taşıyor, fakat aynı ölçüde talep azaltmaya kaynak ayrılmıyor. Talep azaltmaya kaynak ayrıldığında birçok bakanlık bir araya getirilerek, kanıta dayalı tedavi yöntemleriyle başlamak üzere, önce tedavi merkezlerinin sayılarının arttırılması ve daha sonra da önleme gayretiyle çalışmaların başlatılması gerekir.

Uyuşturucu kullanımını önlemek için neler yapılabilir?

Gelişmiş ülkelerde uyuşturucu kullanımının önlenmesi çalışmaları okul öncesinde başlıyor. Fakat ülkemizde 13-14 yaşına gelmiş gençlere farkındalık yaratmaya çalışılıyor. Bu çalışmayı kesinlikle yeterli bulmuyorum. Çocukların 2, 3 yaşından itibaren "hayır" diyebilme becerileri geliştirilmeli, problemlerle başa çıkabilme yetisi kazandırılmalıdır. Madde bağımlılığı riskini azaltmak için özellikle hamile kadınların ilaç, ağrı kesici, uyku ilacı ve antidepresan kullanmasını engellemek gerekiyor. Çünkü çocuklarımız bağımlı olarak dünyaya geliyorlar. Fiziksel ve ruhsal bozukluklar daha anne karnında iken başlıyor. Bu yüzden büyük bir halk sağlığı seferberliği başlatılmalı.

Okul çağındaki çocuklar ve gençlerin, öğretmenlerinin ve akademisyenlerin bu konuda neler yapması gerekir?

Madde kullanmanın sebeplerini bizler biliyoruz. Fakat risk faktörleri ve koruyucu faktörler de var. Aynı riske sahip olduğumuz halde bazılarımız madde bağımlısı oluyor, bazılarımız kullanmıyor. Bu nedenle, kitlesel düzeyde önleme ve engelleme eğitimleri işe yaramıyor. Öğrencinin hangi riskleri taşıdığını ve bununla mücadele için hangi koruyucu faktörler olduğunu bilmek gerekiyor. Örnek vermek gerekirse, öğrencinin iyi bir sporcu olması koruyucu bir faktördür. Çok büyük risk altında olsa bile öğrencinin iyi top oynaması, iyi koşması vesaire özellikleri çok önemlidir. Derslerinde başarılı olması da koruyucu faktördür. Bizlerin riskleri azaltmaya gücü yetmeyebilir. Aile içi şiddeti azaltmaya, oturduğu mahalleyi değiştirmeye ya da genetik olarak madde bağımlılığına yatkın birinin genlerini değiştirmeye gücümüz olmayabilir. Ama onu koruyacak olan şeyleri arttırmaya yönelik şeyler yapabiliriz. İyi beslenme, kendi bedenine saygı duyma ve sağlığının kıymetini bilme bilincini gençlere aşılayabiliriz. Çünkü bir çocuk/genç kendi bedenine ne kadar saygı duyar ve iyi beslenmeye dikkat ederse, o kadar madde kullanımından uzak durur.

Bu bilinci öğrenciye aşılamak, "madde kullanırsan hırsız olursun", "madde kullanırsan adam öldürürsün" gibi öğrencide hiçbir etkisi olmayan şeylerle uğraşmaktan daha önemlidir. Ne yazık ki öğretmenlerimiz öğrencilerden daha az bilgiye sahipler. Çünkü öğrenci kullanıcıdan (birinci ağızdan) bilgiler edinebiliyor ve madde kullanmaya meyledebiliyor. Öğretmenler ise sadece duydukları şeyleri anlatabiliyor.

"Adli bilimciler hayatın en kötü yanlarına tanıklık eden kişilerdir"

Hasan Bayraktar

Üsküdar Üniversitesi Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Adli Bilimler Bölüm Başkanı Prof. Dr. Sevil Atasoy'la adli bilimler üzerine bir söyleşi gerçekleştirdik.

Adli bilimlere nasıl yöneldiniz, sizi bu alana yönlendiren sebepler nelerdir?

Beni adli bilimlere yönlendiren aslında 70'li yıllarda Cerrahpaşa Tıp Fakültesinde öğretim üyesi olan Prof. Dr. Alâeddin Akçasu'nun 'Biyokimyada araştırma yapmak için Türkiye'nin yeterli bütçesi yok, bu alandaki bilgi birikimin ile adli tıp alanında çok daha faydalı olursun' demesi üzerine kalkıştığım bir yoldur. Mesela o tarihte Adli Tıp Kurumu'nun başkanı olan babamın hiçbir etkisi olmamıştır.

Adli bilimler derken basit bir biçimde ne anlarız, neden önemlidir?

Adli bilimler, bilim dallarının hemen hemen tamamının adalet için kullanılmasından ibarettir. Burada fizik, kimya, biyoloji, genetik tıp, diş hekimliği, eczacılık, sosyoloji, psikoloji, antropoloji gibi hatta gazetecilik, iktisat gibi alanların hepsi adli bilimler çatısı altında toplanırlar.

Türkiye'de adli bilimler alanını seçecek olan kişileri zorluklarıyla ve kolaylıklarıyla ne tür bir hayat bekliyor?

Adli bilimler yapmak isteyen kişiler derken öncelikli olarak suç delillerini inceleyen ve gerçek suçlunun ortaya çıkarılmasına katkılarda bulunan kişilerden bahsediyoruz. Polis kriminal, jandarma kriminal, adli tıp kurumları, çeşitli bakanlıklarda hatta özel sektörde büyük ölçüde bilirkişi olarak hizmet verirler. Para odaklı bir meslek değildir, genelde devlet memuriyeti yaparlar. Zordur çünkü hayatın en kötü yanlarını gören, ona tanıklık eden kişilerdir.

Siz Türkiye'de adli bilimler denildiğinde akla gelen ilk isimsiniz. Bu nasıl bir duygudur?

Bizimki tabii çok toplumla iç içe olan bir meslek. Yani bir mahkeme süreci en hafifinden en ağırına kadar herkesin başına bir kere gelir. Dolayısıyla toplumun içinde çok fazla insana dokunan bir meslek olduğu için herkesin soracak bir derdi oluyor. Bu nedenle bir faydam olduğuna bir fark yarattığıma inanıyorum. Sadece Türkiye'de değil, dünya genelinde bir adli bilimci olarak tanınmış olmak, bu alanda yayınları ve kitapları olan birisi olmak doğrusu güzel bir şey.

Olay yeri inceleme ekipleri ile gazeteciler arasında genelde sürtüşme çıkar. Burada gazeteciler ne yapmalı, nasıl bir yol izlemeli, bizim bu meslekte nasıl hareket etmemiz lazım?

En büyük sorunların başında olay yerinin orijinalliğini kaybetmesi nedeniyle bir olayın çözülememesi geliyor. Gazeteciler, amirler ya da üst düzey siyasetçiler önemli bir olay olduğu zaman olay yerine girmek gibi kendilerinde bir ayrıcalık hissediyorlar. Ve oraya atılan her adım bir şeyin yerini değiştiriyor. Çok önemli bir delilin üzerine basılıyor ya da şüphelinin ayakkabı izlerinin olduğu toprakta birdenbire 20 kişinin daha ayakkabı izi oluşuyor ve bölge artık ipucu olma değerini kaybediyor. Dolayısıyla olay yerinin, çekilen çemberin içerisine hiç kimsenin girmemesi gerekir.

Geçtiğimiz günlerde Amerika'ya gittiniz, diğer ülkeler ile Türkiye'yi karşılaştırdığımızda günümüz adli bilimleri adına ne diyebilirsiniz?

Bu ülkenin her köşesinde aynı kalitede servis veremediğimiz sürece zaten istediğimiz adalet kalitesine ulaşamamışız demektir. Yani bir İstanbul, İzmir, Ankara, Adana kalitesinde Türkiye'nin her noktasında aynı kalitede hizmet verebilmek lazım ki bu maalesef her zaman mümkün olmuyor. Dolayısıyla özellikle daha fazla olay yeri inceleme ekibi daha fazla laboratuvar ve tabii ki daha iyi eğitilmiş personel gerekiyor.

Biz **insanların** vazgeçtikleriyle bir **hayat** kuruyoruz

Merve Nur Avcı

Toprağından kopartılıp şehrin asfalt yollarına atılan, yüzüne bakılmayan, bir nasılsın diye sorulmayan onlarca kadından biri... Koca şehrin en tekinsiz mahallelerinde, itle, uğursuzla sokak lambalarının şavkında bizlerin sıkılıp vazgeçtikleri üzerine, Ahmed Arif'in deyimiyle "iş ile tırnak ile, diş ile umut ile, sevda ile düş ile" hayatını inşa etmeye çalışan kağıt toplayıcısı Hatice abla ile Beşiktaş'ın kahvaltıcılar ile dolu sokağında kesişiyor yolum.

Öğle saati, Beşiktaş kalabalık. Sokağın başında bir köpek feryat figan havlıyor, dikkat kesiliyorum. Bir kadın, bir çocuk; çocuk, kağıt arabasını çekeliyor; kadın, bir yandan köpeği savuşturmaya çalışıyor, öbür taraftan arabayı ittiriyor. Kadının güneşten yanmış teni, anaç göğüsleri, yeşilli pembeli yazması, çatık kaşları yakın hissettiriyor bana. Alnının terini siliyor koluyla, köpek peşlerini bırakıyor, yorgun bakışlarını insanlar üzerinde gezdiriyor, garson olduğunu anladığı gençten su istiyor. Garsona doğru atılıyorum, alıp götürüyorum suları.

"Bir tane yeterdi be kızım" diyor, ''Biz paylaşırdık Apo'yla. Dokuz ay karnımda taşıdım; ben ne yediysem o da onu yedi, sırtımda taşıdım, ben ne yediysem o da onu yedi, kuzum benim. Biz paylaşırız her şeyi, bak büyüdü de anasına yardım ediyor artık."

Aferin Apo kaçıncı sınıfa gidiyorsun sen bakalım diyorum muhabbet ilerlesin diye. "Okula gitmiyor!" diyor annesi. Konuyu değiştirmek ister gibi başlıyor anlatmaya. "İstanbul'a geleli iki sene olmuştu, gebe kaldım. E iş var, öyle oturamazsın ben gebeyim deyip. Sabah körlerinden gece yarılarına kadar sokaklarda ha babam çek bakalım çekçeği, yürü ha yürü. Ne yol biter, ne iş biter. Alemin attıklarından topla yevmiyeni..."

Kafama takılıyor, Apo nereden baksan 8-9 yaşında ama okula gitmiyor. Soruyorum cesaretimi toplayıp: "Abla, neden okula gitmiyor bu çocuk?" Öfkeleniyor, gözleri doluyor sinirden, sesi yükseliyor, "Aldılar da ben mi göndermedim? Yasa varmış çocuk anca yakındaki okula gidebiliyormuş, götürdük okula da ikametgâh istediler, depoda yatıyoruz biz ne ikameti! Adana'da ikamet. Başka okula götürdüm, o da olmadı napayım ben?"

Pişman oluyorum, kahroluyorum. Bir kadının gözlerindeki o kasvetli çaresizliği görüyorum. Kendimden, bu toplumdan, dünyadan ve geri kalan her şeyden utanıyorum. "Çay içer misin abla" diyorum, belki gönlünü alırım diye. "Ismarlarsan içerim" diyor, gülüşüyoruz, içindeki çocuğu görüyorum.

Adanalıymış Hatice abla. 31 yaşında, üç çocuk anası. Adana'da mevsimlik işçilik yapmış yıllarca. Babası ilkokuldan almış pamuğa göndermiş, o gün bugündür çalışırmış. Evlenmiş küçük yaşta, koca evinde de rahat görmemiş yine çalışmış. Pamuğa gitmiş, çapaya gitmiş, hatta parayla süt annelik bile yapmış. Günün birinde toprak artık yetmemeye başlamış, 2007 yılında kalkmışlar gelmişler İstanbul'a. Başlarda toplama işini sadece eşi yapıyormuş, Hatice abla kağıt deposunda ayrıştırıcı olarak çalışıyormuş, çocukları da yanında götürebildiğinden rahatmış depo. "Bir çekçek (kağıt topladıkları araç) 15-20 lira para bırakırdı, on sene önce tek kişi çalışırken sofraya bin çeşit yemek koyardım, sonra sonra bir çekçek yine 20 lira bırakıyordu, ama ben iki çeşit yemek yapamıyordum, hayat pahalılandı, yettiremedik" diyor. Bir sabah eşi, çocuklar ve Hatice abla beraber çıkmışlar çöpe. O sabahtan sonra pamuk toplayan eller çöp toplar olmuş.

"Hatice abla" diyorum, "gece, koca şehir, karanlık, iti var, uğursuzu var". "Dünyada en büyük bela açlık belası. Benim başıma gece sokakta bir şey gelmez. Zaten gelirse de gelsin, Allah büyük, ha ölmüşüm ha aç yaşamışım. Benim çocuklarım açlıktan kırılacağına benim kalbim kırılsın, elim kolum kırılsın. Biz insanların vazgeçtikleriyle bir hayat kuruyoruz. Zaten bizi kimse görmez ki!" diyor. O zamana kadar hep uzaklara bakarak konuşan Hatice abla ilk defa gözlerimin içine bakıyor, "Bize kimse ilişmez. Bir tek sokak köpekleri havlar bize. Bir bizi onlar fark eder!"

Yüzümü yere eğiyorum. Aklıma Nazım Hikmet'in 'Kadınlarımız' şiiri geliyor. Nazım'ın bu toprağın kadınları için yazdığı dizeler... Anadolu'nun nasırlı elleri, kataraktlı gözleri, kambur sırtları için... Cefakâr, vefalı, mahzun ve en beteri yorgun kadınları için bu dünyanın.

"Kusuruma bakma abla çok tuttum seni" diyorum, "hakkını helâl et". Gülümsüyor, içtiği su şişesinin havasını alıp çekçeğe atıyor, Apo'ya el sallıyorum.

Selâmetle...

Dişçi korkusu

Şeyma Soral

Türk Dişhekimleri Birliği 2. Ağız-Diş Sağlığı Parlamentosu verilerine göre Türkiye'de nüfusun yalnızca yüzde 10'u düzenli olarak diş hekimine gidiyor. Diş hekimine gitme korkusu literatüre de dentafobi yani dişçi fobisi olarak eklenmiş. İnsanların diş hekimine gitmekten korkmaları için birçok psikolojik ve kişisel sebepleri var. Kimi dişçi koltuğundan korkuyor, kimi dişçi aletlerinden, kimi seslerden, kimi ise iğneden. Dişçi korkusuna sahip olan hastaların çoğunun epey ilginç hikâyeleri var.

Diş hekiminin yardımıyla korkumu yendim

Dentafobi kimi insanlarda ciddi seviyelerde görülebiliyorken kimilerinde kontrol edilebilir seviyede olabiliyor. Ciddi korkulara sahip olanlar için psikolojik destek almaları önerilirken, orta seviyedeki korku sahipleri bu durumu diş hekimleri ile atlatabiliyor. Diş hekimi seçiminin önemi de burada karşımıza çıkıyor. Dişçi korkusunu diş hekiminin yardımı ve olumlu telkinleri ile yenen Beyza Soral, korkusunu yenme hikâyesini şöyle anlatıyor: "Küçüklükten beri düzenli olarak dişçiye giden biriyim. Etrafımdaki insanların anıları aslında benim bu durumu fobiye çevirmeme neden oldu. Zamanla korkum arttı ve dişçiye gitmek artık bir işkenceye dönüşmeye başladı. Çok bilirim gitmemek için ağladığımı, hatta dişçi koltuğundan kaçtığım da çok olmuştur. Lise yıllarımda tel tedavisi görmem gerekti. Dört yıl boyunca her ay dişçiye gidecek olmak benim için kâbus gibiydi. Üç diş hekimi ile görüştük. En son gittiğim diş hekimi, korkumu yenmemin asıl sebebidir diyebilirim. Öncelikle bana diğer diş hekimleri gibi korkulacak bir şey yok demedi. Aksine, korkuyor olman gayet normal, ama bunu birlikte aşabiliriz dedi. Tedavi sırasında benimle yaptığı konuşmalar sayesinde dört yılda yavaş yavaş aştım bu korkumu.''

Diplomasız dişçi, yanlış tedavi!

Şahime Korkmaz'ın hikâyesi dişçi korkusunun haklılığını kanıtlar nitelikte. Şahime hanım korkusunun nedenini şöyle anlatıyor: "Sivas'ın bir köyünde büyüdüm ben. Küçükken dişlerimizi çeken Dişçi Eşref vardı. Gerçekte dişçi değil, diploması falan yok. Öyle göre göre öğrendiğini söylüyordu hep. Dişçi Eşref'e gidiyorduk dişimizi çektirmeye, tabii ne uyuşturuyor ne iğne yapıyor. Haliyle çok da acıyordu dişimizi çekerken. Bazen yanlış diş çektiği, çekerken dişimizi kırdığı da oluyordu. Dişçi ile ilk anılarım böyle olunca aradan 40 yıl geçse bile korkum hâlâ devam ediyor. Son raddeye kadar beklerim dişçiye gitmemek için. İnsanlar genelde bu korkuyu küçümsüyorlar. Kanal tedavisi olmam gerekiyordu, dişçi koltuğunda bayılmıştım. Daha işleme başlamamıştık oysa. Diş hekimlerinin rahatlatıcı sözleri de bende işe yaramıyor maalesef. Diplomasız dişçi ile başlayan diş maceram 40 yıldır bir fobi benim için.''

Dişçi korkusu olmayan hasta neredeyse yok!

Hastalar için korkutucu olan bu durum diş hekimleri için de oldukça zorlayıcı. Diş hekimi asistanı Sena Dağ, tedavi için gelen hastaların çoğunun dişçi korkusu olduğunu söylüyor. Sena Dağ, dişçi korkusu olan hastalarla nasıl başa çıktıklarını şöyle anlatıyor: "Kimi hastalar diş hekimimizin yardımıyla korkularının hiç değilse işlem sırasında üstesinden gelebiliyorlar. Çocuk hastalarımızda üstesinden gelmek daha kolay. Oyuncaklar ile oyalıyoruz daha çok. Kimi hastanelerde çocuklar için özel muayene odaları var. Böylelikle ortamdan da korkmuyorlar. Orta yaş grubu bizi biraz zorluyor. 50 yaşındaki amcanın koltuktan kalkmak için çabalarını bile görebiliyorsunuz bazı günler. Diş hekimine sürekli müdahale edip tedaviyi durduranlar oluyor. Tepe lambasından rahatsız olan çok hastamız oluyor, iğneden korkanlar için işlemin ilk anından itibaren kâbus başlıyor zaten. Cerrahi operasyonlar daha zor oluyor. Çok korkan hastalarımıza anestezi uyguluyoruz. Bayılan hastalarımız oluyor, kiminin sürekli midesi bulanıyor. Herkes farklı bir reaksiyon gösteriyor diyebilirim.''

Gurbet kuşları

■ **Onur Özer**

Sara hemşire Türkmenistanlı. Daha önce Türkmenistan'da bir hastanede çalışmış. Oğlu Türkiye'de üniversite okumaya başlayınca peşine düşüp gelmiş Türkiye'ye. İki çocuğu var. Türkiye'ye gelince de çalışmaya, hasta bakıcılık yapmaya başlamış.

Oturma izniniz var mı diye soruyorum. "Oturma iznim var. Buraya geldikten sonra randevu veriyorlar. Bir ay sonra oturma izni veriyorlar. Kaçak olmasın diye işlemler yapılıyor. Sigorta ödüyoruz. Sonra kira sözleşmesi ile iki senelik oturma izni veriyorlar. İki sene bitmeden tekrar aynı işlemler yapılıyor" diyor. Hemşire olarak çalışıyorsunuz, hemşirelik eğitimi aldınız mı diye soruyorum. Hemşirelik okumuş, asıl mesleği kadın doğum hemşireliğiymiş. Neden bu mesleği seçtin şeklindeki soruma, "İnsanlara yardım etmek bana huzur veriyor" diye cevap veriyor.

Sara hemşireyle sohbetim soru cevap şeklinde ilerliyor:

İşinizin zorlukları neler?

İşimin zorluğu çok. Hastaya baktığında günü gününe tutmuyor. Bir bakıyorsun iyi, bir bakıyorsun kötü. Devamlı 24 saat gözümü ayırmadan hastaya bakıyorum.

Daha önceden hasta bakıcılık deneyiminiz var mı?

Bu zamana kadar iki deneyimim oldu. Biri iyileşti, şimdi ikincisine bakıyorum.

İyileşen hastayla hâlâ görüşüyor musunuz?

Evet görüşüyorum. Beni arayıp, evine kahve içmeye davet ediyor.

Şimdi baktığınız hasta ile nasıl bir ilişkiniz var?

Hastam beyin ameliyatı geçirdiği için konuşamıyor, hareket edemiyor, gözleriyle anlaşıyoruz. Ben onun her şeyi ile ilgileniyorum, benimle konuşamadığı için ben onunla iletişim kuruyorum. Ona müzik açıyorum, kitap okuyorum. İyileşmesi için dua ediyorum.

Hastalarla ilgili sizi mutlu eden bir anınız var mı?

Evet, var. Şu anki hastam istemsiz yattığı için sesler çıkarıyor. Elleri az da olsa hareket ediyor ve bazen Allahu Ekber diyor. Bu da beni mutlu ediyor, hemen aile yakınlarıyla paylaşıyorum, onlar da mutlu oluyor.

Hasta bakıcılık işini nasıl buldunuz?

Türkiye'de çalışan bir kişi, o da bizim oralardan gelmiş, onun vasıtasıyla buldum. Ama iş bulma konusunda Türkiye'de özel şirketler de var. Hasta bakıcı olsun, bebek bakıcısı olsun, yardımcı oluyorlar.

Sizin gibi Türkiye'ye gelen arkadaşlarınız var mı? İş bulmada onlara yardımcı oluyor musunuz?

Evet, çok var. İş bulmak için kendi aramızda konuşuyoruz. İlanlardan bakıyoruz, şirketlere gidiyoruz.

Süreç nasıl işliyor?

Şirket, başvuru yapan ailelerle bizi tanıştırıyor. Bir hafta deneme süresi oluyor. Aile beğenirse kalıyoruz. Eğer işe başlarsak şirkete ilk maaşımızın yarısını veriyoruz. Üç ay içinde işten çıkarsak şirket yeni bir iş buluyor, bu sefer ücret almıyor.

Kazandığınız para size yeterli geliyor mu?

Evet geliyor, çok şükür.

Çalıştığınız evden memnun musunuz? Aileyle ilişkileriniz nasıl?

Evet memnunum. Çok iyi insanlar. Ablam, kardeşim, abim gibiler. Kısaca ailem gibi görüyorum, seviyorum. Allah razı olsun. Baktığım hastamı da annemmiş gibi görüyorum. İnşallah annem iyileşir. Hepimiz mutlu oluruz.

Türkmenistan'ı özlüyor musunuz?

Evet, çok özlüyorum. Orayı hayal ediyorum. Çünkü çocuklarım, torunum, kısaca ailem orada. Sadece eşim benimle birlikte Türkiye'de.

Bir hayaliniz var mı?

Hayalim, kızımı üniversitede okutmak. Çünkü bizde üniversite okumak paralı olduğu için kimse okutamıyor. Ben de kızımın geleceği parlak olsun diye üniversite okumasını istiyorum. Bir de oğluma ev ve araba almak istiyorum.

İş bulma umuduyla düşüyorlar yollara, geliyorlar Türkiye'ye. Sayıları her geçen gün artmaya devam ediyor. Türkiye'yi daha çok kazanç elde ettikleri için tercih ediyorlar. Kimisi hasta bakıcı, kimisi bebek bakıcısı, kimisi de temizlik çalışanı olarak geliyor. Yabancılara Türkiye'de iş bulan özel danışmanlık şirketi yetkilileri, kendilerine en çok Türkmenistan'dan gelenlerin başvurduğunu, onları Özbekistanlıların ve Azerbaycanlıların takip ettiğini söylüyor.

Çalışma izni olanların başında Suriyeliler geliyor

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın 2016 yılı istatistiklerine göreyse Türkiye'de çalışma izni alanların başında Suriyeli mülteciler yer alıyor. Suriyelileri (13 bin 290) Gürcistanlılar (7 bin 629), Ukraynalılar (5 bin 592), Çinliler (4 bin 397), Türkmenistanlılar (3 bin 471), Kırgızistanlılar (3 bin 48) ve Özbekistanlılar (2 bin 436) takip ediyor. Çalışma izni alanların başında ev işlerinde çalışanlar geliyor (17 bin 26), onu konaklama hizmetlerinde çalışanlar (6 bin 555), bina inşaatı çalışanları (4 bin 489) ve toptan ticaret çalışanları (4 bin 343) izliyor.

Hastaya bakan depresyona sürüklenebilir

■ **Ayşe Güven**

Alzheimer günümüzün en yaygın hastalıklarından birisi. Bu zor hastalık sadece hastaları değil onlara bakan yakınlarını da oldukça olumsuz etkiliyor. Alzheimer, gittikçe ilerleyen bir şekilde bilişsel yeteneklerin yıkımına neden olan bir beyin hastalığı. Kişi yavaş yavaş çevre ile iletişim kurma yeteneğini, karar verme yeteneğini kaybediyor. Günlük yaşam aktivitelerini yerine getiremiyor, belleğini kaybediyor, anormal davranışlarda bulunuyor. Günümüzde oldukça yaygın olan bu hastalığa yakalanıldığında geri dönüşü de olmuyor. Tedavi sadece hastalığın ilerleyişini yavaşlatabiliyor. Türkiye Alzheimer Derneği'nin verilerine göre dünyada 47 milyon, Türkiye'de 600 bin aile Alzheimer hastalığıyla mücadele ediyor.

Hastanın yaşamı adına böylesine tehlikeli bir durumda sorumluluk da tamamen hastanın yakınlarının üzerindedir. Tıpkı bir bebeğin bakımını üstlenmek gibi hastalığa sahip kişilere de bakmak zorundadırlar. Yemek yedirmek, banyo yaptırmak, tuvalet ihtiyaçlarını gidermek, ilaçlarını içirmek gibi en basit günlük ihtiyaçlarından; nöbet anlarında, kendilerini tehlikede hissettikleri ya da kendilerine zarar verebilecekleri en zor anlarında yanlarında olmaları gerekmektedir.

''Bütün sorumluluk hastaya bakan kişide"

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dahili Tıp Bilimleri Bölümü Nöroloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Melda Bozluolçay, Alzheimer hastalarına bakan insanların yaşadığı zorlukları anlatıyor. Alzheimer hastalığının özellikle son evrelerinde kişinin kendisinden haberdar olmadığını belirten Prof. Dr. Bozluolçay, asıl yükün

hastaya bakan kişide olduğunu, hastanın can güvenliğinin, mal güvenliğinin ve hukuki haklarının sorumluluğunun da üstlenilmesi gerektiğini ifade ediyor.

Alzheimer hastalarının sürekli bakıma muhtaç olduklarını ifade eden Prof Dr. Bozluolçay, orta evreden sonra bu hastaların günlük yaşamlarını devam ettiremeyecek duruma geldiğini, bütün bunların hasta yakını açısından çok büyük sosyal, ekonomik ve hukuki sorunlara neden olduğunu belirtiyor. Prof. Dr Bozluolçay: ''Hasta, evde birinin olduğunu, eşyasının çalındığını düşünebilir, halisünasyonlar görebilir, kendisinin öldürülmek istendiğini sanabilir ve böyle bir durumda hastaya bakan kişinin işi daha da zorlaşır." diyor.

''Hastaya bakan depresyona sürüklenebilir"

Hastanın bakımının dört dörtlük olması gerektiğini belirten Bozluolçay, hastaya bakan kişinin bu zorlu süreçte depresyona sürüklenebileceğini kaydediyor. "Yapılan araştırmalara göre, hastalara bakan kişiler, herhangi bir hastaya bakmayanlara göre daha çok hekime gidiyor ve daha fazla ilaç kullanıyorlar" diyor. Hastaya bakan kişinin yeri geldiğinde kendisine zaman ayırmasının şart olduğunu vurgulayan Prof. Dr. Bozluolçay, günde iki saati, haftada da iki günü kendisine ayırması gerektiğini belirtiyor. "Hastaya bakan kişi kendi işlerini yapmalı, dışarı çıkmalı, iki saat de olsa endişeden uzak olmalı, çünkü zaten sürekli endişe halinde" diyor.

''Süs yastığı gibi oturtmayın"

Hastanın iyi bakılmasının bakanın da hayatını kolaylaştıracağının altını çizen Prof. Dr. Bozluolçay, "Hasta televizyondan bir şey anlamaz, süs yastığı gibi oturtmak yerine onları oyalayacak aktiviteler bulmak daha yararlı olacaktır. Onlar meşguliyet tedavisi aldıkça agresif olmayacakları için hastaya bakanın da hayatı kolaylaşmış olacak" ifadelerini kullanıyor.

"Tek kişinin altından kalkabileceği bir iş değil"

Alzheimer hastasının bütün bakım yükünün tek bir kişiye yüklenmemesi gerektiğini vurgulayan Prof. Dr. Bozluolçay: ''Bu iş tek bir kişinin yapabileceği bir iş değil, görüyoruz ki uzun dönemde tek bir kişinin üstüne yıkılan bu sorumlulukla beraber onun iş gücü kaybı, motivasyonu azalıyor ve böylelikle de birini kurtarırken ikinci bir sağlıksız insan ortaya çıkıyor" diyor.

''Bakım evlerine gitmek şart"

Hem hasta hem de bakan için bakım evlerinin önemini hatırlatan Prof. Dr. Bozluolçay, bakımevindeki grup içi aktivitelere katılmanın hem hastaya hem de bakana iyi geleceğini belirtiyor. Ayrıca son evrelerde hastanın bakım evine temelli yatmasının daha uygun olacağını ifade ediyor.

”Biz bu filmi **otizmlilerin sesi** olmak için yaptık”

(HÜR Haber Merkezi) Üsküdar Üniversitesi tarafından düzenlenen Otizm Farkındalık Paneli’ne katılan oyuncu Naz Elmas, otizmli bir çocuğu olan anneyi canlandırdığı “Tut Elimden Anne” isimli son filminin çekim sürecinde yaşadıklarını paylaştı.

Üsküdar Üniversitesi, otizmli bireylere ve ailelerine destek vermek amacıyla yapılan çalışmalara katkı çerçevesinde Otizm Farkındalık Paneli düzenledi. Panelde Üsküdar Üniversitesi NP Feneryolu Polikliniği’nden Yrd. Doç. Dr. Başak Ayık ile İstanbul Tıp Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nahit Motavalli Mukaddes, otizme ilişkin önemli bilgiler verdiler.

Oyuncu Naz Elmas da son filminin çekim sürecinde yaşadıklarını paylaştı. Filmi, otizmli çocuğu olan ailelerin sesi olmak için çektiklerini ifade eden Naz Elmas, “Aileler için en büyük sorun, kendilerini yalnız hissetmeleri ve toplumun dışında kalmaları. Onların sesi olabildiysek ne mutlu bize” dedi. Oynarken çok etkilendiğini ve farkındalık kazandığını ifade eden Naz Elmas, “Toplumda bu insanların kendilerini yalnız hissetmeleri beni çok üzüyor” diye konuştu.

Prof. Dr. Nevzat Tarhan: “Büyüyünce geçer” düşüncesi çok yanlış

Üsküdar Üniversitesi’nde düzenlenen “Otizm Farkındalığı Paneli”nde konuşan Üsküdar Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan, erken fark edilir ve önlem alınırsa otizmin tedavi edilebildiğini söyledi.

Prof. Dr. Nevzat Tarhan, modern yaşamın otizmi tetikleyen birçok şey yaptığını belirterek, “Epigenetik etki dediğimiz çeşitli GDO’lu besinlerden tutun da nişasta bazlı şekerlere kadar hepsi DNA hasarı yapıyor. Otistik çocuklarda beyin de farklı çalışıyor, çünkü genin görevi protein üretmek. Gen hatalı protein üretiyor, ürettikçe beyindeki sosyal network bozuluyor. Sosyal network bozulunca, sosyal öğrenme yapamıyor.

Bilinçli anneler bunu fark ediyorlar. Çocukla beraber oynuyorlar, çocukla sosyal ve duygusal temas kuruyorlar.

Çocuk gelişimi öğrencileri ve hocalarımız bu duyarlılık içinde olursa erken önlem alınabilir” dedi. Prof. Dr. Tarhan, otizmli çocuk sahibi bazı ailelerin nasılsa büyüyünce geçer diyerek çocuğa kötülük yaptıklarını, hastalığın büyüyünce geçmediğini ifade etti. Nevzat Tarhan, “Erkenden fark edilirse, eğitilirse geçiyor. Şimdi çeşitli ilaç ve genetik çalışmalar da var. Doğrulanan pek çok çalışma var. Kanıt düzeyi yükseldikçe bazı çalışmalar ortaya çıkacak” diye konuştu.

Çiftlik Bank dolandırıcılığına Nevzat Tarhan yorumu

HÜR Haber Merkezi

Kamuoyu, Çiftlik Bank skandalında nasıl olup da binlerce kişinin kandırılabildiğini anlamaya çalışıyor. Üsküdar Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan, Habertürk TV’de Didem Arslan Yavuz’a yaptığı açıklamada dört neden sıraladı: Sürü psikolojisi, sosyal itaat duygusu, realite körlüğü ve duruma uygunluk.

Prof. Dr. Tarhan, Çiftlik Bank kurucusu Mehmet Aydın’ın önce ücretsiz tavuk verme gibi yöntemlerle güven duygusu kazandığını, insanlardaki sosyal itaat duygusunu ve sürü psikolojisini harekete geçirdiğini ifade etti. Tarhan, çoğu mağdurun “Bu kadar insan para yatırıyorsa, bu kadar kişi aptal olamaz ” düşüncesiyle sisteme dahil olduğunu söyledi. “Duruma uygunluk varsa realite körlüğü oluşuyor” diyen Prof. Dr. Tarhan, terör örgütü PKK’nın gündemde olduğu dönemde insanların telefon dolandırıcıları tarafından “Hesaplarınız terör örgütünün eline geçmiş” sözleriyle dolandırılmasını bu duruma örnek olarak gösterdi. Tarhan, “Mesela şimdi bitcoinle ilgili bir algı var. O algıyı alıyor, duruma uygunluk haline getirip kullanıyor. ‘Bak bitcoin nasıl yükseldi’ diyor” diye konuştu.

Çiftlik Bank’ın bitcoin’in yükselişi üzerinden, aslında bu şekilde para kazanmanın normal olabileceğine insanları inandırdığını vurgulayan Prof. Dr. Tarhan, kişilerin zaaflarını ve korkularını devreye soktuklarını, bir miktar yatırım yapan insanların bu kez parayı kaybetme korkusuyla daha fazla yatırıma devam ettiklerini, daha fazla kişiyi sisteme katmaya çalıştıklarını ifade etti. Tarhan, “Yakınlarına bunu abartılı şekilde övüyorlar. Aldatmanın parçası haline getiriyorlar. Çok planlı bir hareket var. Güven oluşturarak aldatmaya karşı insanlara eleştirel düşünceyi öneriyoruz” dedi.

İstanbul: The place words **can't describe**

One of the things I admire the most about this culture, even if I disagree with their point of view in some matters, is the willing to help they always have.

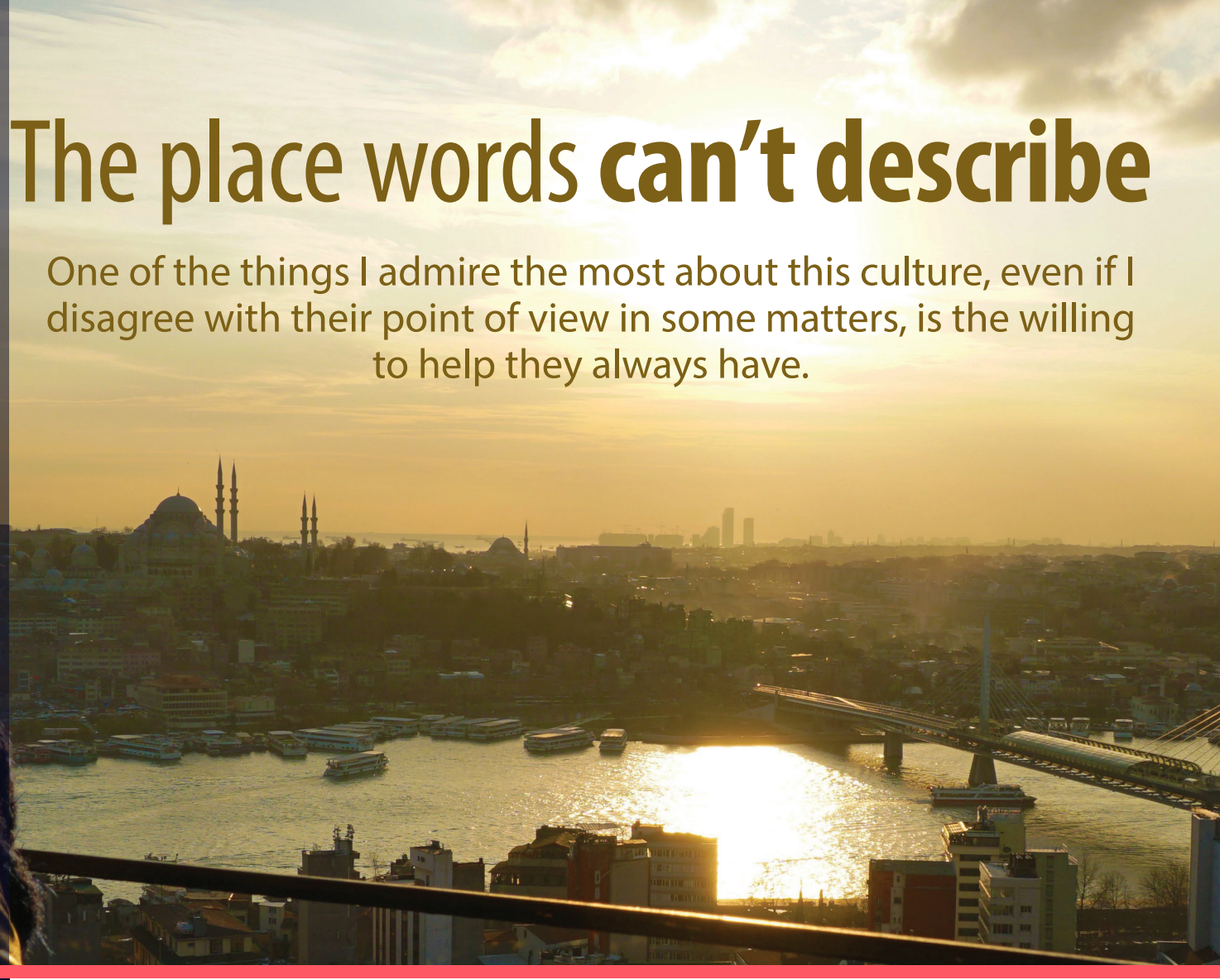

Ana Rebeca Fernández González

Sometime ago I read somewhere Istanbul was a city to live and not to visit. Now that I've been staying here for five months, I can't agree more. There is something everybody can feel but no one can name, a force that makes you want more, an addiction that makes you want to know better the culture and its people. I took a trip to a country I've always wanted to go and I was away from Istanbul for 10 days. After a week had passed, even though I was visiting several Italian cities and magnificent masterpieces, I found myself missing Istanbul as if I was missing my home.

One of the things I admire the most about this culture, even if I disagree with their point of view in some matters, is the willing to help they always have. I've witnessed a few quarrels on the street and how people who weren't affected by it, decided to intervene in order to solve the conflict in a peaceful way. I've also been able to see how if you have a problem, if you fall, if you're lost or if you need anything, there will always be someone trying to help you. Even if they don't understand your language, they will find someone who does you a solid, and this behavior and their way of trusting each other has restored my faith in humanity a little bit, so thank you for that.Being an art student, I never imagined I could ever visit Hagia Sophia myself. Imagine my excitement when I first walked their corridors and lost track of time admiring the evidences of the smooth touch of time hidden in that building. I will ask you to imagine one more thing, tough, and that would be my surprise when I found the monument I was so eager to visit was not by far my favorite place in Istanbul. I couldn't choose among the magic of the moment when the night falls over Ortaköy and you can listen to the sound of the sea crushing onto the stones, when you can see dozens of jellyfish thanks to the warm light of the hundreds of tiny lightbulbs that light up the place. Nor I would choose it over the satisfaction of discovering the beautiful pieces that decorate Beylerbeyi Palace, the magnificent artwork you can find in Sultanahmet Mosque or the visual pleasure of watching a small part of the city from Galata Tower.

But the importance of Istanbul does not lay in all of those things, but in the small and unexpected surprises you will find along the way. It lays in the incredible colors that will dye the sky every time the sun goes down, in the ability you will need to acquire to be able to walk Istiklal or to move around the Grand Bazaar without running into strangers, and in the deep feeling that will awake in your chest every time you take the ferry and, without even realizing, you lose yourself in the hypnotizing sea. I found myself developing an addiction to all of those feelings, and also a deep relationship with seagulls, the hundreds of cats and dogs I found around the city and even with ravens. And now I know I won't ever be able to abandon them, and that is why I will have to come back, in case my soul manages to ever leave this incredible place.

Pınar DAĞ

Haberciliğin alet çantasına yeni bir araç: **Veri gazeteciliği**

Gamze Şimşek

Yeni medya teknolojilerinin gelişimiyle gazetecilik alanı, veri gazeteciliği adı altında yeni ve farklı bir boyut kazandı. Gazetecilik mesleğinin tanımı değişmese de veri gazeteciliğiyle haberi daha güçlü anlatan bir üst dilin oluşumuna zemin hazırlandı. Peki, en basit tanımıyla, kamu yararını gözeten, hayat kalitesini arttıran, hesap verebilirlik ve şeffaflık konularıyla doğrudan ilgili olan veri gazeteciliği dünyada ve Türkiye'de nasıl bir gelişim gösterdi?

Türkiye'de bu alanın en başarılı isimlerinden biri olan 'Dağ Medya' kurucu üyesi ve Açık Veri ve Veri Gazeteciliği Derneği Başkanı Pınar Dağ ile bir röportaj gerçekleştiriyoruz.

Veri gazeteciliği hakkında bizleri bilgilendirebilir misiniz? Kime veri gazetecisi denir?

Veri ile gazetecilik alternatif bir habercilik modeli olarak karşımıza çıkıyor. Birçok tanımı var ama tek bir amacı var, daha etkin habercilik yapmak. Veri Gazeteciliği El Kitabı'nda yapılan tanımında veri ile gazetecilik yapmak olarak yer alıyor. Yürüttüğüm faaliyetlerde, derslerimde, uygulama alanı bulduğum her ortamda şahsi tanımım da bu yönde. Verinin gazetecilik faaliyetleri için etkin bir şekilde kullanılması. Veri gazeteciliği araçlarını kullanarak habercilik yapanlara ise veri gazetecisi deniyor. Gazetecilik faaliyetinde her türlü veriyi organize edip, filtreleyip, günümüz dünyası için anlamlı hale getirmek ve habercilik için kullanmak, kullanırken de bazı hünerlere sahip olmaktır aslında veri gazeteciliği. Nasıl hünerler bunlar derseniz, açıklamaya çalışayım biraz. Veriyi analiz etmek, veriyi filtrelemek, veriye ulaşımın sınırlı olduğu durumlarda veri kazıma imkânlarından yararlanabilmek, dağınık veri ile başa çıkabilme yeteneğine sahip olmak, veri setini özetleyebilen yetkinliğe sahip olmak, web tabanlı e-tablolarda zaman geçirmek, interaktif araçları etkin ve doğru kullanmak, temel istatistik bilgilerine sahip olmak, veri ile söyleşi yapmak ve haberde kullanılacak her türlü veri gazeteciliği aracının veri seti ile uygunluğunu bilmek.

'Veri ile gazetecilik yapmak' tanımı ne anlama gelir, açık veri ne demek, neden önemlidir veri gazeteciliğinde?

Gazetecilik açısından açık veri yolsuzlukla mücadelede etkin bir araç. Veri gazeteciliği için açık veri neden önemlidir? Aslında açık veri hayatımızın her alanı için önemli. Veri gazeteciliği üzerinden daraltmaya çalışacağım. Tanım vermek gerekirse, OpenDefinition.org açık veri tanımını yaparken şöyle diyor: "Herhangi bir telif hakkı, patent ya da diğer kontrol mekanizmalarına tabi olmaksızın herkes tarafından ücretsiz ve özgürce kullanılabilen, tekrar kullanılabilen ve dağıtılabilen bilgi" ve devamında da "Açık bilgi; açık verinin erişilebilir, anlaşılabilir, anlamlı ve birinin gerçek sorununu çözmeye yardımcı olmasıdır." "Birinin gerçek sorununu çözmek" burada kilit cümle konumunda, açık veri politikasının gelişmesi istihdam yaratıyor, depremlere, sel felaketine yönelik önlem almanızı sağlıyor ve hastalık teşhisi öngörüsünde özellikle az gelişmiş toplumlarda etkin bir hayat kurtarma aracına dönüşüyor. Verilerin kurumlar/devletler tarafından teknik ve istenen şekilde erişime açılması dünyayı değiştiriyor. Veriye ulaşımınızda teknik ve yasal sorunlar yaşamıyorsanız daha etkin veri gazeteciliği yapabilirsiniz ki her yıl verilen veri gazeteciliği ödüllerinde açık veri kategorisi de bu sebeple önem kazanıyor. Verinin açık olmasının, analiz etmenin yanı sıra olayları önlemek, önlem almak gibi önemli/ kıymetli bir tarafı da var.

Gazetecilik açısından bakıldığında veri ile çalışmak neden önemli? Bir veri haber merkezlerinde nasıl habere dönüştürülüyor?

Veri ile çalışmak her zaman önemliydi, yeni bir şey değil esasen. Belki şu anda neden bu kadar önem kazandı, buna yanıt aramak gerekiyor. Veri ile gazetecilik yapmak sizi daha iyi bir gazeteci yapar ifadesine her zaman katıldım. Çağ ile teknoloji ile uyum bir gazeteci için önemli. Bu alanın neden önemli olduğu ve önemli hale geldiği sorusuna ise şöyle yanıt verebilirim, çevrim içi araçlara erişimin kolaylaşması, çok büyük teknik bilgi gerekmeden kolayca etkileşimli haritalar, grafikler ve görsellerin yapılmasını sağlayan araçların artması, devletlerin kamusal verilerini herkesin kullanımına açması, veritabanlarına erişimin kolaylaşması, doğruluğuna emin olunan verileri haberlerde kullanım… Tüm bunlar daha fazla şeffaflık sağlayarak gazeteciyle okuyucu arasında güven sağlıyor. Ayrıca farklı meslek gruplarının dâhil olması, haberciliğin alet çantasına yeni araçlar, yeni meslek disiplinlerinin eklenmesini; veri denetmeni, istatistikçi, veri bilimci, yazılımcı, tasarımcı gibi daha fazla alanlardan habercilik mutfağına roller / meslekler transfer ediyor. Şu andaki önemi ise tabii ki internete erişimin genişliyor olması, artıyor olması. İlerleyen yıllarda böyle bir tanım bile kalmayabilir, neden böyle düşünüyorum çünkü veri ile daha etkin çalışmak giderek kolaylaşmaya ve yaygınlaşmaya başlayacak. Olağanlaşacak ve bir alternatif olmaktan çıkacak. Çıkıyor da şu anda.

Gazeteciliğin tanımı değişiyor mu? Artık bir haberi yaparken 5N 1K yeterli değil mi?

Tabii ki değişmiyor, gazetecilik gazeteciliktir. İnternet erişiminin yaygınlaşmasıyla modeli değişiyor ancak temel disiplini ve motivasyonu hep aynı. Veri gazeteciliği sürecinde 5N+1K'yı yanıtlarken sadece farklı bir yol izliyorsunuz, ancak hikâye her zaman önemli ve veri gazeteciliğini de zaten haberi daha iyi hale getirmek için yapıyorsunuz.

Türkiye medyasındaki gazetecilik kültürü veri gazeteciliğinin detaylı ve zaman alan pratiğine ne kadar uygun? Türk gazetecilik kültüründeki yeri nedir?

Araştırmacı gazetecilik, veri gazeteciliği gibi habercilik modelleri bütçe isteyen, zamana ihtiyaç duyulan, iyi bir ekip gerektiren, kendi gündemi olan, haliyle uzun soluklu çalışma şekliyle olabiliyor. Ancak veriyi son dakika haberciliğinde kullanmak ve doğrulamak, sıcak haber trafiğinde veri ile gazetecilik yapmak da önemsenen bir durum. Türkiye özelinde veri ile ilişkimiz bu bağlamda henüz güçlü değil. Bugün yürüttüğümüz faaliyetler açısından Türkiye, bazı ülkelerin ilerisinde gözükebiliyor. Ancak pratikte henüz güçlü somut bir dönüşüm yarattığını söylemek mümkün gözükmüyor. Veri ile ilişkimizi sadece gazetecilik değil, diğer konular üzerinden de okuyabiliriz. Veriye erişim ve veriyi erişilir yapma politikalarının zayıflığı da bunu gösteriyor.

Gazetecilikte önemli olan bir diğer unsurun okur kitlesi olduğunu biliyoruz. Veri okuryazarlığı kavramı dünyada ve Türkiye'de nasıl bir gelişim göstermektedir? Veri okuryazarlığı nasıl olur, neden gerekli?

Veri okuryazarlığı, bu başlık altında çok yaygın değil henüz. Öncelikli olarak nasıl tanımlanıyor, öncesinde başka bir kavram çatısı altında mıydı bunu bilmek gerekli olabilir. Aritmetik okuryazarlık ve bilgi okuryazarlığı tanımı üzerinden şekillendiğini belirtebiliriz ve mevcut ismi üzerinden ise, "veriyi kullanabilme ve analiz edebilme yeteneği" olarak tanımlayabiliriz. Bu alandaki örnekleri analiz eden araştırmacılar ise veri okuryazarlığını şöyle tanımlıyorlar: veriyi okuyan, analiz eden, veri kullanma yeteneği olan ve pratiklerini ve çalışmalarını veri ile temellendiren, yani veri ile konuşabilen. Ve tabii ki aynı zamanda içinde bulunduğu sosyal yapının içine veri ile girebilme yeteneği ve bunun üzerinden okumalar yapabilen.

Veri gazeteciliği araçları neler? Bir veri en hızlı şekilde nasıl doğrulanır?

Aslında buna hangi yanıtı verirseniz verin, doğru bir yanıtı olamayacağını baştan belirtmek isterim. Özellikle içinde bulunduğumuz teknolojik imkânları düşününce, her gün araçlara yenileri eklenirken. Bültenlerini takip ettiğim ve oldukça kıymetli işler de yapan Nathan Yau kendisine bu soru sorulduğunda şöyle yanıtlıyor: "Bu soruyu yanıtlamaktan çekiniyorum, benim için kıstas hangi aracın benim işime yaradığı ve işimi kolaylaştırdığıyken, benim için kullanımı kolay olan, bir başkası için en iyi olmayabilir." Bu açıklama üzerinden kendi düşüncemle devam edersem, araçlar çok ama derslerimde en az araçtan bahsediyor en fazla o aracı kullanmanın haberin formunda nasıl değişiklikler yaratabildiğine dikkat çekerek, öğrencilerin ya da katılımcıların o çok heyecan verici araçların büyüsüne kapılarak temel motivasyondan uzaklaşmasını önlemeye çalışıyorum. Bu sebeple her veri gazetecisi haritalama, analiz, görselleştirme vb. çalışma disiplininde kendisine en uygun araç ile çalışır ve bu dünyanın her noktasında da aynıdır. New York Times Upshot ekibi kendisi için en uygun araçla çalışırken, siz başka bir aracı seçebilirsiniz.

Araçlar önemli ama en önemli olan onların bizim işimizi nasıl kolaylaştırdığının farkına varabilmek. Yine de araçları aktarmamı ve tanıtmamı isterseniz, atölyelerimde özellikle birkaç aracı kullanım için öneriyorum: Tabula, Open Refine, Libre Office, daha ilerisiyle ilgilenenler için R ve web tabanlı e-tablolar.

Kamu yararı ve veri ilişkisine bu açıdan baktığınızda bu verilere ulaşmayı kolaylaştıracak neler yapılabilir?

Esasen herkes her şeyini açmak zorunda değil. Araştırmaların herkese açılması mecburidir diye bir durum yok ancak siz bir sivil toplum kuruluşu iseniz, belediyeyseniz, araştırma kurumuysanız ve yaptığınız çalışmalardan başkalarının da yararlanmasını ve değer yaratmasını istiyorsanız onları ulaşılır yapmanız önemli. Ayrıca sadece ulaşılır olması da yeterli olmuyor, araştırmanın /verinin formatı da önem kazanıyor. Açık Veri Endeksi'nin kriterlerini incelediğimizde de görüyoruz ki verinin formatı, açık lisanslı olması, herkesin yararlanabilmesinin sağlanmasını da kriterler arasına alıyor. Veriler dijitalde konuşabildiğinde değer yaratma olanağı da artıyor. Veriyi erişime açtığınızda 'elektrik, su, yol' olarak geri dönüyor. Neler yapılabilir konusuna gelecek olursak, düzenli olarak açık veri çalıştayları yapılmalı tüm politika yapıcılarla. Veri ile çalışma disiplinine ağırlık veren bir politika izlenmeli. Devletin açık veri/açık yönetim politikasını sembolik olmaktan çıkarıp hayata geçirmesi, büyük veri teknolojilerini sadece konuşan değil, anlayabilen bir neslin de oluşmasına katkı sunabilmek önemli bir adım.

Uluslararası Araştırmacı Gazeteciler Konsorsiyumu belirli aralıklarla yüksek kamu yararı taşıyan gizli belgeler paylaşıyor. Sızıntı kültürü ve habercilik açısından bakıldığında 2,6 terabayt büyüklüğündeki 11,5 milyon belgelik bir veri nasıl haberleştirilir?

Bu örnek üzerinden gidersek, sizin tek başınıza yapabileceğiniz bir şey değil, ancak hep şöyle denir, büyük veriyi anlamak için önce küçükten başlamak gerekir. Önünüze bir sızıntı gelmiş ise sorunları çözme yeteneği olan ve tabii ki buna da gönüllü olan bir ekiple bir ucundan işe başlamak gerekiyor. Bazen paraşütle konun içine de dalmanız gerekebilir. Teknoloji, içerikleri analiz edip bilgiyi arama, haber değeri çıkarma süreci tabii ki meşakkatli. Küçük haber merkezleri bunun üstesinden kolay kalkamayabilir. Panama Belgeleri açısından bakarsak, sızan veriler herkesin erişimine açılır ise haberciler kendi ülkeleri, liderleri, şirketleri üzerinden yerel odaklı verilere odaklanarak rahatlıkla bu sızan verilerden yararlanabilirler. Veriye ulaşmak önemli ama en önemlisi onu kullanabilmek, yani yine veri okuryazarlığı yeteneklerini geliştirmiş olmanız önem kazanıyor.

Bugüne kadar yapılan sızdırmalarda çoğunlukla Wikileaks'in hâkimiyetinden söz ediyorduk. Son dönemlerde farklı bir kaynak söz konusu. Sizce bu denli büyük bir verinin tüm dünyaya fayda sağlayacak şekilde yorumlanması mümkün mü?

Herkese hem yarıyor hem yaramıyor. Veri gazeteciliğinde şöyle bir ifade var; "Nasıl kimsenin canını yakmadan, veri ile etkin çalışma yürütürüm." Aslında bununla kastedilen verinin manipülasyona açıklığı, sizin isteyerek/istemeyerek birilerini doğrudan/dolaylı zor duruma sokma ihtimaliniz. Temel haber prensibinde olduğu gibi etik davranma konusu önem kazanıyor. Küçük bir bölümünü gördüğümüz bu sızıntılar, gazetecilere, ilgili herkese tam olarak açık olmaya başladığında bu soruya daha net bir yanıt verilebilir sanırım. Faydasını hemen ölçmek mümkün gözükmese de bazı istifaların olması, bazı ülkelerin soruşturma başlatması önemli.

Türkiye'nin en iyi kadın gazetecileri arasında bu yıl veri gazeteciliği kategorisinde siz de yer aldınız. Bu konudaki fikirlerinizi alabilir miyim?

Oylayan herkese teşekkür ederim. Tabii ki mutlu etti ve motivasyon yarattı.

Ekmeğini sudan çıkaranlar

■ **Merve Nur Avcı**

Hatay'dayım. Bağ bahçeyle uğraşıyoruz, duş alacağız, sular kesik derken "hamama gidelim" fikri atılıyor ortaya. Koşulsuz kabul ediyoruz, tası tarağı toplayıp koyuluyoruz yola. Yarım saatte Kenanoğlu Hamamı'ndayız. Kapıdan girer girmez güleç bir hanım abla karşılıyor bizi. Peştamal veriyor. Soyunma odalarımızı gösteriyor. Mahşerin dört atlısı olarak temizlenmeye hazırız.

Suların kaynadığı, tasların şıngırdadığı, gözün gözü görmediği bir yerdeyiz. Anlatılanların aksine tertemiz bir yer burası. Ortadaki göbek taşının üzerinde yatan birkaç kişi var. Hamam çok kalabalık değil. Kendini külhanın sıcak koynuna bırakmış, gevşemeye çalışan kadınlar, içeri girdiğinde ne yapacağını bilmeyen bizlere göz ucuyla bakıyor ve hiç istiflerini bozmuyorlar. Biz de kendimize su döküneceğimiz boş bir yer bulup, kurnalardan akan sıcak suyun keyfini çıkartmaya başlıyoruz.

Gelenek bu ya, soğuk su değdirmiyoruz tenimize, o tarif edilemez temizlik hissini sonuna kadar yaşayacağız! Biz kendi aramızda gülüp eğlenirken kapının yanında biri orta yaşlı diğeri daha genç iki natır beliriyor, kese ve köpük isteyip istemediğimizi soruyorlar. (Hamamlarda kese yapanların erkeğine tellak, kadınına da natır dendiğini belirtmiş olayım burada). Elbette istiyoruz, ancak ikisinde de anlam veremediğim bir telaş var. Genç olan, "benim iki masajım kaldı, hemen alacağım sizi" diyor, orta yaşlı olan teyze şöyle sinirli bir bakış atıyor diğerine. Bir şey söylemeden gidiyor. Biz de göbek taşına geçiyoruz, çok geçmeden genç olan natır gelip bizi keseye alabileceğini söylüyor.

Ben ve bir arkadaşım yaşlı olan kadına kese yaptırmak istediğimizi ifade ediyoruz, onlar giderken diğer natır teyzemiz geliyor. İlk beni alıyor kese odasına. Başlarda hiç konuşmuyoruz. Üzerime sıcak sular döküyor, keseyi eline geçiriyor başlıyor kollarımı, sırtımı ovalamaya. Babaannemi hatırlıyorum ve çocukluğumdaki yazları, beni avlunun ortasında kırmızı leğenin içinde çitileyişlerini... Çocukluğumu mu özlüyorum yoksa hamamın sıcağından mi bilmiyorum, gözlerim doluyor. O esnada başlıyoruz sohbet etmeye ve ben soruyorum o anlatıyor.

Diğer ablaya kızdınız galiba biraz?

Hep böyle yapıyor kızım, ben bıktım artık ondan. Bütün yeni müşterileri kendisi almak istiyor. Neden? Çünkü eskiler hep bana geliyor da ondan, kıskanıyor beni.

Ne zamandır burada çalışıyorsunuz ?

Valla kızım yalan olmasın, 20 sene oldu herhalde. Genç kızdım başladım buraya hâlâ buradayım. Suyun içinde durmaktan beyazladım, normalde karaydım ben.

20 senede kim bilir kaç kişiyi yıkamışsınızdır. Ayıptır sorması ne kadar maaş alıyorsunuz? Çok zor bir iş çünkü, emeğinizin karşılığını alabiliyor musunuz?

Ne maaşı? Maaş yok, keşke olsa. Burada yıkadığın kişi başına alırsın para. Kese için beş lira kopuk için beş lira. Aklıma gelmişken söyleyeyim, çıkışta parayı verirken Feride abla yıkadı diyeceksin. Unutma, Feride.

Tamam abla unutmam. Ee sen nasıl geçiniyorsun bu parayla, çok gelen oluyor mu hamama?

Kışın olur tabi, günde 20-25 kişi yıkarım ama yazın olmaz pek. Zaten sıcak, millet gelip burada fenalaşmak istemiyor. Eskiden daha iyiydi işler. E benim de gücüm kuvvetim yerindeydi. Daha hızlıydı elim. Altı çocuk büyüttüm ben buradan kazandığım paralarla. Benim de kısmetim burasıymış. Kocamla bile bura sayesinde evlendim.

Burada mı tanıştınız?

Yok. Evvelden tanırdım onu, aynı yerde otururduk ama konuşmuşluğumuz yoktu. O da burada çalışıyordu, heriflerin tellağı işte. Sonra ben de buraya girdim çalışmaya. Toplaştık, evlendik. Biz de iki çıplak bir hamama yakıştık. Hiçbir şeyimiz yoktu evlendiğimizde, çalıştık didindik, bir ev yaptık hep buradan kazandığımız paralarla. Çocukları okuttuk. Üç tane torunumuz var, hâlâ buradan kazanıyoruz ekmeğimizi.

Peki, bu işi severek mi yapıyorsun Feride teyze?

Allah bereket versin işte kızım, severek ya da sevmeyerek, en iyi şekilde yapmaya çalışıyorum. Çünkü iyi yapmazsan müşteri bir dahaki sefere seni niye istesin? Gider başkasına yaptırır. E bizim de böyle bir lüksümüz yok. Müşterini başkasına kaptırdın mı yandın demektir. Yedi mahallede anlatır seni herkese. Kimse de gelmez bir daha sana kese yaptırmaya. Biz burada yedi kadındık ben girdiğim vakit, hepsi gitti bir ben kaldım. Yani sevmesen de iyi yapmak zorundasın. Yoksa neyini seveyim, kollarım kopuyor, eve gidince koltuktan kalkamıyorum.

Önceden kesenin içine kül koyarmış natırlar, müşteri daha fazla kir çıkarttığını sansın diye, siz de öyle şeyler yaptınız mı?

O zamanlar hamamlar odunla ısıtılırdı, şimdi nereden bulacaksın da koyacaksın keseye külü. Hem ne gereği var, iyice terlemişsen o kir her türlü çıkar. Alicengiz oyunlarına gerek yok.

Peki, öyle filmlerdeki gibi gelin hamamı için de gelenler oluyor mu?

Eskiden buraların adetiydi, haftada hiç olmazsa iki gelin hamamı olurdu. Artık yok. Şimdi zenginlerin adeti oldu o gelin hamamları. Ben anlamadım zaten bu işleri, önceden şehirlilerin hor gördüğü ne varsa kendileri yapar oldu bir bir.

İşlem tamamlanıyor. Feride teyze gümüş tasından aldığı üç avuç suyla yüzümü yıkıyor, pamuklara sarar gibi kuru peştamala sarıp uğurluyor beni. Kendi üzerine de soğuk su döküyor. Alnındaki boncuk terlerle birlikte akıp gidiyor su, ben de gidiyorum.

Çıkarken vedalaşıyoruz, Hatay'a bir daha gelince uğrayacağıma dair söz veriyorum.

Bu eğitim sisteminde **ödül de** yok **ceza da**

■ **Büşra Özdoğan**

Dr. Maria Montessori, çocuklar üzerinde yaptığı yoğun gözlemler sonucunda 1907 yılında Montessori eğitim sistemini geliştirdi. Dünyada 1907 yılından beri uygulanmakta olan sistem Türkiye'de yeni yeni tanınmaya başladı ve 2005 yılından bu yana da uygulanıyor.

Dr. Maria Montessori, Montessori eğitim sistemini ve sahip olduğu eğitim felsefesini, "Çocukları izledim, onları yakından inceledim ve bana, onlara nasıl öğreteceğimi öğrettiler" diyerek açıklıyor. Montessori eğitim sisteminde önceden belirlenmiş müfredata, kurallara, ödül ve cezaya yer yok. Asıl amaç, öğrencilere bir şey öğretmekten çok onlarda öğrenme isteği uyandırmak. Öğrenciler bilgilere, belirlenmiş ders saatleri, yapılması zorunlu olan ödevler ile değil, merak ederek, araştırarak, tekrar tekrar deneyerek ulaşıyor. Montessori öğrencisinden beklenen, öğrenmeyi sevmesi, üretken olması ve kendi potansiyelinin farkına varması. Öğrencinin kendi potansiyelinin farkına varıp kendini gerçekleştirebilmesi Montessori sisteminde "öğrencinin bireyselliği" ön plana çıkarılarak sağlanıyor. Montessori bunu, "Eğitimde metot değil, insan kişiliği göz önüne alınmalıdır" diyerek açıklıyor.

Eğitim sistemini daha yakından tanımak için Ceviz Ağacı Montessori Anaokulu kurucusu ve Montessori eğitmeni Özge İşler Kaleli'yle konuştum.

Geleneksel sistemle Montessori eğitim sistemi arasında büyük farklar var

Özge İşler Kaleli, "Geleneksel eğitim sistemi 3 yaş, 4 yaş grubu şeklinde yaş yaş ayrılmıştır. Montessori eğitim siteminde ise karma yaş uygulaması söz konusudur. 2-3 yaş toddler grubu, 3-6 yaş karma grup gibi. Karma yaş uygulamasının avantajları, eğer çocuk ileri seviye matematik ya da dil gelişimi seviyesi gösteriyorsa o yaş grubuna bağımlı kalmıyor. Büyük olan arkadaşı ileri seviye bir materyal çalışıyorsa onu gözlemleme ve öncesinde pratik yapma imkânı buluyor ve onu rol model alıyor. Böylece gelişim seviyeleri de artarak devam ediyor. Geleneksel eğitim sisteminde orta alanda masalar var ve öğrencinin hareket alanı çok kısıtlı. Çalışma yapacağı yerleri seçme şansı çok az. Montessori eğitim sisteminde ise istedikleri materyali istedikleri yerde çalışabiliyorlar.

Bireysel çalışacakları masalar, grup olarak çalışacakları masalar var ve genellikle orta alan halı alanı. Geleneksel sistemde konu ve zaman sınırlaması var, bu saat kes yapıştır saati gibi. Belirlenmiş haftalık ders programına uyma zorunluluğu var. Montessori eğitim sisteminde ise çocuk gideceği yolu ne kadar gitmek istediğini kendisi belirliyor. Onun yönlendirdiği, onun ilgi alanlarına göre şekillenen bir sistem var. Planımızda eğer çocukla bir materyal çalışma varsa, öncelikli olarak çocuğa bugün o materyali çalışıp çalışmak istemediğini soruyoruz. Eğer çalışmak isterse üç aşamalı sunumla materyaller çalışılmaya başlanıyor. Ayrıca materyali öğretmenin istediği şekilde yapmak zorunda değil. Farklı bir materyali de alıp kombinasyon çalışması yapabilir. Dolayısıyla onu bozmak demek çocuğun yaratıcılığına müdahale etmek demektir. Eğer yanlış yaparsa kesinlikle "Yanlış yaptın" gibi ibareler kullanılmıyor, çünkü burada çocuğa saygı çok önemli.

Öğretmen bunu not alıyor ve diğer materyallerle birlikte belki bir ay belki iki ay aynı materyalin üzerinde tekrar çalışılıyor."

Montessori eğitim sistemi de normal müfredatı tamamlıyor

Özge İşler Kaleli, normal müfredatın Montessori eğitim sisteminde de tamamlandığını söylüyor: "Hem de bu müfredatı, bireysel olarak takip edilerek somuttan soyuta giden materyallerle tamamlıyorlar. Montessori okulundan mezun olan bir çocuk ilköğretime başladığında yaşıtlarına göre kendini daha iyi ifade edebiliyor, sorunlarını çözebiliyor ve aldığı sağlam alt yapıyla yeni konuları öğrenmede daha pratik oluyor. Örneğin ilkokulda çizgi çalışması ödev olarak verildiyse, öğrenci bu beceriyi zaten ince motor kaslarını geliştiren materyallerle kazanmış oluyor ve geriye sadece pratik yapmak kalıyor. Selçuk Üniversitesi öğretim görevlisi Dr. Öğr. Üyesi Gökhan Kayılı yaptığı çalışmalarla bunu doğruladı. Aileye burada düşen görev ise Montessori eğitimi ile ortaya çıkarılmış potansiyeli çocuğun ilgi alanlarına göre desteklemektir."

Özge İşler Kaleli

Hadi kelimesi bizde yok

Özge İşler Kaleli, Montessori eğitim sisteminin çocuk merkezli olduğunu, çocukların gelişim aşamalarını dikkate aldığını söylüyor. "Bu sistemde öğretmen rehber rolü üstleniyor" diyen İşler, sözlerini şöyle sürdürüyor: "Öğretmenin görevi oldukça zor, çünkü her çocuk farklı ve her çocuğu ayrı olarak takip etmesi gerekiyor. Her çocuk için ayrı plan yaptığı için çok iyi bir gözlemci olması ve onların yaşına uygun materyaller sunması gerekiyor. Aynı zamanda sakin, dingin olması çok önemli, çünkü biz çocuklar günlük yaşam pratiklerini kazanabilsinler diye ayakkabılarını giyme, montunu giyme gibi aktivitelerde bekliyoruz ve bunlar uzun sürebiliyor. Bizim kadar hızlı yapmalarını bekleyemeyiz. Burada öğretmenin de sakin bir kişiliğinin olması gerekiyor. Hadi kelimesi bizde yok."

Montessori sınıfı açmak kolay değil

Bir sınıfın Montesssori sınıfı olabilmesi için en az yüz materyale sahip olması gerekiyor. Çünkü karma yaş grubu var. Her yaşa hitap edebilmek ve çocuğun ilgisini çekebilmek için bunların hepsinin sınıfta mevcut olması gerekiyor. Sınıfın ışık alması, ferah olması gerekiyor. Sınıf içerisinde kullanılan malzemelerin doğal olması gerekiyor. Sınıfların çocukların ergonomisine uygun olması çok önemli. Çocuklar bireysel olarak rahatça gidip işlerini halledebilmeliler. Sandalyeler, masalar, dolaplar, tuvaletler ve lavabolar çocukların boylarına göre dizayn edilmeli.

Günlük yaşam pratiklerini de öğreniyorlar

Özge Kaleli İşler, çocuklara günlük yaşam pratiklerini uygulama yoluyla öğrettiklerini belirtiyor. "Günlük yaşam alanında çok fazla materyalimiz var. Çocuğa günlük yaşam alanında gösterilen ilk şey kapı açma kapama çalışması, çünkü sınıfa girerken sessiz olması önemli. Çalışan diğer çocukların dikkatini dağıtmaması, dinginliği koruması önemli. Bulaşık yıkama, masa silme, ayakkabı boyama, gümüş parlatma, saç örgüsü, ütü yapma, çamaşır asma, düğme ilikleme, ayakkabı bağcığı yapmayı, fermuar açma kapamayı, mendil katlamayı, huniyle sıvı dökmeyi, çiçek düzenlemeyi, selamlaşmayı, vedalaşmayı ve teşekkür etmeyi öğrendikleri çalışmalar yapıyorlar. Aslında bu çalışmalarla çocuklar ebeveynleri evin içerisinde ne yapıyorsa bunların küçültülmüş versiyonlarını yapıyorlar.

Duyu alanında ise beş duyuya hitap eden materyaller oluyor. Örneğin büyük küçük kavramını doğrudan deneyimleyebileceği pembe kule, kırmızı çubuklar, kulplu silindir, kulpsuz silindir. Koku tüplerimiz var. Kahve, tarçın, karabiber, bunları koklayıp bir diğeriyle eşleştirme yapıyor. Ses tüplerimiz var; bir tanesinin içinde tuz var mesela diğerinde taşlar var, bunları dinleyip eşini bulmaya çalışıp eşleştiriyor. Dokunma tabletlerimiz var. Zımparalı oluyor bu tabletler. Çok pütürlüden az pütürlüye doğru gidiyor, derecelendirme yapıyor. Dokunma tabletlerinde farklı kumaş parçaları oluyor, mesela tül, keten, çuval parçası, kot, kadife, bunların farkını görüp eşleştirme yapılabiliyor. Isı tüplerimiz var, meselâ bir tüpün içine çok sıcak su koyuyoruz, diğerine daha az ılıtılmış normal su koyuyoruz. Onlara dokunarak hissederek diğeriyle eşleştirmeye çalışıyor.

Tat şişelerimiz var. Tatlı, tuzlu, acı ve ekşi. İlk defa sunacaksak acı ile başlamıyoruz öncelikle tatlı, tuzlu, ekşiyi sunuyoruz. Hem tat duyusu gelişiyor hem eşleştirme yapabiliyor. Ağırlık tabletlerimiz var, yedi çift oluyor, ağırdan hafife giden. Öncelikle tanıyor, sonra derecelendirme yapıyor, sınflıyor, eşleştirme yapabiliyor. Duyu hassaslaştırma, beyin gelişimi için çok önemli. Hassaslığı daha da artırmak için aynı çalışmaları gözleri kapalıyken de yapmalarını sağlıyoruz, böylece kas hafızaları güçlenmiş oluyor. Dil alanında ise kelime dağarcığını artırma çalışmaları, şarkılar, tekerlemeler, ses çalışmaları yapılıyor. Zımparalı harfler ile ses çalışmaları yapıyoruz. Minyatür cisim kutuları var örneğin. A harfiyle başlayan nesneler var. A harfini çektiğinde çekmeceden araba çıkıyor, kelime somut olarak minyatürüyle eşleşiyor. Sonrasında a ile başlayan kelimeleri sorduğumuzda söylüyor.

Neden sence bunları bu kutuya koyduk dediğimizde çünkü bunların hepsi a harfi ile başlıyor diyorsa o zaman o çocukla okuma yazma çalışmalarına başlayabiliyoruz. Böylece kendiliğinden okuma yazmayı da öğrenmiş oluyor. Matematik alanı somuttan soyuta doğru gidiyor. Matematik korkusu yaşamıyor öğrenci, çünkü oyun oynar gibi öğreniyor. Banka oyunu çalışmalarıyla onluk sayıların tanımını öğreniyor. Toplama, bölme, çıkartma, çarpma tablolarımız var. Son seviye materyal olarak kesir kupaları ya da kesir çubuklarımız var."

Montessori eğitim sisteminde yıl sonu gösterileri de yok

Özge İşler Kaleli, geleneksel eğitimden farklı olarak Montessori eğitim sisteminde yıl sonu gösterilerinin de olmadığını söylüyor. "Geleneksel eğitim sisteminde bazı branş dersleri, mesela müzik dersleri gibi derslerde bu gösteriler için çalışıyorlar. Oysa her çocuğun yapısı farklı, sahne önünde olmak isteyen de var istemeyen de." diyor.

Şebnem Kurtul:
Hayalinin peşinden koşan bir **sanatçı**

Sariye Nur Dönmez

Cam sanatı dediğimde hepimizin aklında benzer görüntüler şekillenecektir. Ateşin başında, alnında teriyle özenle cama şekil vermeye çalışan ustalar, yaklaşmaktan korktuğumuz ateş ve belki de camın şekil alışına duyduğumuz hayranlık. Kendisini sanatçı, sanatkâr gibi kavramlarla ifade etmeyi sevmese de, Şebnem Kurtul da cama hayat katan sanatkârlardan. Hayalinin peşinden gitme cesareti gösteren, işini yüreğiyle yapan şanslı insanlardan biri. Kendisine, bu sanat dalı bildiğimiz kadarıyla kalmasın, üzerine biraz konuşalım dedim. O da beni kırmadı. Mikrofonu yakasına taktım ve koyu sohbetimize başladık.

Sizi tanıyabilir miyiz?

Her zaman sanatla ilgili, resim yapmayı çok seven, çocukluğumdan beri camlara güneş ışığı vurduğunda camın gölgesinin yansıdığı yerlere heyecanla bakan, onlarla oynayan bir çocuktum. Aslında güzel sanatlar okumaya ortaokulda karar vermiştim. Ailemin isteği farklı bir bölüm okumamdı ama resim öğretmenim sağ olsun, aileme "Şebnem sanatla ilgili bir bölüm okumak isterse ona destek olun" dedi. Sonrasında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Endüstri Ürünleri Tasarımı bölümünden mezun oldum.

Ardından otel kurgulanmasında, tasarımında ve uygulanmasında , yelkenli tekne tasarımında, farklı reklam ajanslarında, Samsung'da pazarlama departmanında uzun süre çalıştıktan sonra kurumsal iş hayatından ayrılıp kendi hayalimin peşinden gitmeye karar verdim. Aslında sekiz senedir filan cam yapıyorum ama iki senedir kendi atölyemde ürünlerimi yapıp sunuyorum. Aynı zamanda kitap illüstratörüyüm, üniversite zamanlarımdan beri gizli tuttuğum hayalimdi kitaplara çizim yapma isteği. Kendim için iki senedir hayalinin peşinden koşan bir çocuk diyebilirim.

Cam sanatı hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Çok farklı bir deneyim ve bu deneyimi yaşadığınızda etrafınızdaki malzemelere bakış açınız değişiyor. İnsanlar yapamamaktan korkuyor ama bir adım atmak, yola çıkmak ve o yolu deneyimlemek gerekiyor. Bana göre cam çok büyülü bir malzeme, çünkü dört elementin buluşması. Bir tarafta topraktan, kumdan oluşmuş bir cam çubuk var, diğer tarafta farklı gazların birleşimiyle oluşan bir ateş ve bu ateşin içinde toprak (cam) eriyor, sıvılaşıyor, akışkan hale geliyor. Sizin yönlendirmenizle şekilleniyor ve sonra tekrar katılaşıyor. Bence bu, hayatın akışı gibi bir süreç. Camın çok farklı üretim teknikleri var, birçoğunu öğrenmeye çalışıyorum. Meselâ sıcak

cam eritme tekniği. Benim için anda kalma ve meditasyon aracı diyebilirim. İki eli birden kullanarak yaptığımız için hem sağ hem sol beyin çalışıyor. Bir yandan farklı füzyon teknikleri, mine teknikleri ve üfleme cam, yapmaya ve öğrenmeye devam ettiğim alanlar. Çok sınırsız bir derya, dünyanın bize sunduğu bir malzeme nimeti var. Sanki başka bir dünyadaki oluşumu buraya getiriyormuşuz gibi bir şey benim için cam sanatı. Aslında sanatsal ürün iddiam yok, tamamen enerjimi akıtıyorum. Kendimi iyileştirme yöntemim de diyebilirim.

Bir ürünü oluşturmak ne kadar vaktinizi alıyor?

Ürünlerimi müşterilerim için hazırlarken, şu kadar gün sonra teslim ederim diyemiyorum. Çünkü ateşin başına geçtiğimde, cam oluşmak isterse oluşuyor. Bir ürünü oluşturmak yarım saat de sürebilir, iki ay da sürebilir. Bu işe başlarken, mecbur olduğumu hissettiğim hiçbir zaman bunu yapmamak için kendime söz verdim. Teknik tarafına değinecek olursak, camın eritilmesi süreci var. Isıtırken yavaş yavaş ısıtılması gerekiyor. Cam çok sıcak derecelerde ısıtıldığı için oda sıcaklığında kaldığında ani ısı değişimi yüzünden çatlıyor, bu yüzden sekiz saat fırında tavlanması gerekiyor. Fırından çıkınca temizliği yapılıyor diyebilirim.

Cam sanatıyla uğraşmak bireylere neler kazandırır?

Bence kim olduğunuzu tanımaya başlıyorsunuz. Ben ne hissediyorum, neden bunu hissediyorum sorgusu yapıyorsunuz. Ne hissettiğinizi anlatabildiğinizde, derin olarak kendi özünüzle karşılaşıyorsunuz. Özünüze bakabildiğinizde, iyi veya kötü kalmıyor. Size, ben böyleyim diyebilmeyi kazandırıyor. Çünkü hepimiz zaten yargılamalarla bu kısıtlama toplumuna geldik. Bunu tekrar geri sarıp içinizdeki çocukla tanışma imkânı sunuyor. İşte o zaman sevgi, mutluluk ve huzur açığa çıkıyor.

Bu mesleğe başlarken sizi motive eden ne oldu?

Bu mesleğe başlarken beni motive eden tamamen içgüdüsel duygularımdı. Kurumsal iş hayatım boyunca bu sanata dair duygularımı baskıladığımı fark ettim. Hep aklımın bir kenarında bu sanatı icra etmek vardı. Ama maddi ve manevi korkularım vardı. Toplumdan onay alamama ve yeterince gelir elde edememe endişesi gibi. Bunları bir kenara bıraktığımda, bütün bu korkuların ve endişelerin ardında çocuksu bir hayalin olduğunu gördüm. Her zaman bir mekâna girdiğimde, içeride vitray varsa gün ışığının ondan yere düşen yansımalarını keyifle izlediğimi, cam ile ışığın bütünleşmesini çok sevdiğimi fark ettim. Bu işe ilk adımı attığımda içimin nasıl titrediğine baktım. Ürünlerimi üretirken de içime bakıyorum.

Mesleğinizde şu anda bulunduğunuz noktaya gelmek ne kadar zamanınızı aldı?

Türkiye'de bu işin kabul görmemesi, maddi getirilerinin olmaması ya da aileme kabul ettirememe gibi korkularım vardı. Korkularımı yenmek yaklaşık on iki senemi aldı. Şu an bulunduğum noktaya gelmek ise iki senemi aldı diyebilirim. İki senedir cam sanatı benim işim. Şebnem Kurtul markasını hayata geçireli altı ay kadar oldu. Eğer korkulardan arınabilirsek, iç sesimizi dinleyebilirsek bir günde yapılabilir. İç sesimi dinlediğim her gün başladığım noktadayım, ben de her gün ileri ve geri gidiyorum.

Bu sanatı diğer sanat dallarından ayıran bir özelliği var mı?

Bence yok. Bence bütün sanat dalları aynı prosesin dünyaya düşmek için farklı yollar seçmesi gibi, hepsi ifadenin farklı yolları. O yüzden birisinin, sizin ifade ettiğiniz şeyin sanat olup olmadığını söylemesi bile bence çok gereksiz. Önemli olan, bir şey yaparken akışta olduğunuzu ya da o anda onunla bütünleştiğinizi, içinizden gelenleri dışınıza yansıtabildiğinizi hissetmeniz. Bunu denizde yüzerken de hissedebilirsiniz. Amaç bir şey yapmak değil, bir şey olmak. Bugün cam yapıyorum, resim yapıyorum, yarın sesim kötü mü veya buna yeteneğim var mı diye düşünmeden şarkı söyleyebilirim.

Mesleğinize dair unutamadığınız bir anınız varsa paylaşır mısınız?

Aslında anlatılmaz yaşanır. Cam yapmaya ilk üfleme camla başlamıştım. Eritilmiş camın içinde nefesimle bir baloncuk oluşturmuştum. Üfleme tekniğini öğrendiğimde bana, o camın içinde senin nefesin var denmişti ve bu cümle beni çok etkiledi. Aslında ürettiğim her ürün benim için çok özel.

Bu sanatla ilgilenmeye başlamak için yaş sınırı var mı?

Sanatın hiçbir dalında yaş sınırı olduğunu düşünmüyorum. Çocukken hepimizin sanatçı olduğunu, büyüdükçe limitlerimizi toplumun ve kendimizin koyduğunu düşünüyorum. Picasso'nun bir sözü var, "Her çocuk bir sanatçıdır, sorun, büyüdüğümüzde nasıl sanatçı kalabileceğimizdir". Bence hiçbir şeyin yaşı yok.

Şebnem Kurtul

Bu sanat daha çok hangi yaş grubuna hitap ediyor?

Genel olarak bir yaş grubu söyleyemem, 60 yaşında da öğrencim var, 15 yaşında da var, 6 yaşında çocuklar da. Çocuklar çok meraklılar, inanılmaz açıklar, limitsiz bir beyinleri var, renk algıları, malzeme algıları ve hayal güçleri çok sınırsız. Onlarla ürünler oluşturmak ekstra keyifli oluyor. Çocukların haricinde daha çok kadınlar geliyor tabii. Kadınlar, araştırıp deneyimlemeye biraz daha hazır oluyorlar. Ama eşleriyle birlikte gelip ben bu sanatla uğraşmaya devam ederim diyen erkekler de oluyor. Cam sanatı Türkiye'de çok fazla yayılmamış. Ulaşılması çok zor görülen bir sanat. İki uçta bir dünya var. Cam ustalarına bakıp da, iki dakikada yapıyor, bu da bir şey mi diyen, çok da değer vermeyen bir kitle de var. Bir yanda da kendisi deneyimlemeye açık, ne kadar büyülü bir şey olduğunun farkında olan bir kitle de var. Olay aslında insanlara bu sanatın nasıl bir şey olduğunu anlatabilmek. Onlara erişebilmek. Yurt dışına baktığımızda bu sanata bakış açısı daha farklı. İnsanlar hem ürüne hem de yapma prosesine çok farklı bakıyorlar. Türkiye'de toplumsal yargılardan dolayı, genel olarak sanata bakış açısı, yapamayacağım korkusuna dayanıyor. Fakat deneyim kazanan herkesin yapmaya devam etmek isteyeceğini söyleyebilirim.

Öğrencilerinizi yapamayacaklarını düşündüklerinde nasıl motive ediyorsunuz?

Ateşten korkanlar da oluyor, yapamamaktan korkanlar da. Teknik olarak, korkulacak bir şeyin olmadığını gösteriyorum. Ateşin sıcaklık derecelerini, nereye kadar yaklaşabileceğimizi, sınırlarımızı öğreniyoruz. Yapamamanın korkulacak bir şey olmadığını gördüklerinde deneyimlemeye başlıyorlar. Beraber yapıyoruz, deneyimliyoruz. Bu bence bütün meslek grupları için geçerli, başarma korkumuzu bıraktığımız zaman olabilmeye başlıyor her şey.

Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Benim için herkes bir sanatçı, herkes bir tasarımcı. Yetenekli ya da yeteneksiz diye bir ayrım olduğunu düşünmüyorum. Sadece bazı konuları daha hızlı öğrenebilen, daha açık olan insanlar var. Kafamızdaki yapabilirim, yapamam sınırları kalktığı an, yani beynimizde yarattığımız illüzyonlar kalktığında aslında herkes sanatçı. Bir şeyi yapmak çok içinizden geliyorsa, onu fark edip yeteneğinizi sorgulamadan yapmaya başlayın.

Attan düşeceğim korkusu herkeste var

Deniz Çavdar & Sefa Murad Akbaba

Binicilik sporuyla ilgili araştırmamıza Google taramalarıyla başladık ve binicilikle ilgili bilinmesi gerekenleri derledik.

Binicilik sporu kapsamında ilk düzenli at yarışları Arabistan'da başlamış. Atlar bir süre susuz bırakılıyor ve ardından en yakın su kaynağına kadar yarıştırılıyormış. Roma İmparatorluğu döneminde de hipodromlarda at yarışları yaptırıldığını biliyoruz. Timur Bekmambetov tarafından yönetilen 2016 yapımı Ben-Hur filmi örneğin Roma dönemindeki ölümcül at yarışlarını perdeye aktarıyor.

Binicilik ilk kez 1912'de yapılan Stockholm Olimpiyatları ile olimpiyat sporlarına dahil edildi. Tarihsel açıdan bakıldığında Türklerin tarihinde de at biniciliğinin önemli bir yer tuttuğunu görüyoruz. Hatta atları evcilleştirenlerin Türkler olduğu da ifade ediliyor.

Binicilik farklı bölümlerden oluşan bir spor dalı

Binicilik, engel atlama, at terbiyesi, atlı dayanıklılık, üç günlük yarışma ve pony gibi bölümlerden oluşan, kadın ve erkek sporcuların bir arada yarıştığı olimpik bir spor dalı. Engel atlama, çeşitli engellerden oluşan yarış parkurunu en az hata ile tamamlama esasına dayanıyor. At terbiyesi, atın, binicisinin komutlarını uygulamasını, kendisini dengede tutmasını sınayan bir yarışma biçimi. Atlı dayanıklılık, atı, uzun mesafede doğru ve sağlıklı kullanabilme yarışı olarak biliniyor. Atın sürat ve dayanma yeteneği test ediliyor. Üç günlük yarışma, binicilik sporunun üç kategorisini (at terbiyesi, arazide engel atlama ve engel atlama) içeriyor. Temelde binicinin ve atın bu üç daldaki becerisini sınamak için yapılıyor. Pony ise çocuklara binicilik sporunu sevdirmeyi amaçlayan bir spor dalı.

Binicilik eğitimi küçük yaşlarda başlıyor

Çoğu spor dalında olduğu gibi binicilik sporunda da eğitimler çocuk yaşlarda başlıyor. Eğitimlerde önce atların yaşadıkları yer olan ahırlar binici adaylarına gösteriliyor, bu eğitimle çocuklara at sevgisi aşılanıyor. Ardından atların beslenme şekilleri öğretiliyor ve biniciler yavaş yavaş binecekleri atı tanımaya başlıyorlar. Sıra at binmeye geldiğinde, ilk başta binicinin yanında ona yardım eden bir görevliyle beraber dersler yürütülüyor. Bu temel derslerde atın üstünde nasıl oturulacağı, atın temposuna göre neler yapılması gerektiği öğretiliyor. Atın üzerindeki malzemelere de değinecek olursak, eyer takımı ve başlıklar olmak üzere iki çeşit malzeme bulunuyor. Eyer takımı binicinin oturduğu yer. Atın belinin altından geçen kolon ile bağlanıyor, bu sayede kaymadan eyerin üzerinde oturulması mümkün oluyor. Başlıklar da ata yön verilmesi ve dengede durmak için kullanılıyor.

Atın yürüyüş biçimleri ise üç aşamadan oluşuyor: adeta, süratli ve dörtnala gidiş. Biniciler yanlarındaki yardımcı sayesinde ilk dersten itibaren atlarını yürütmeye başlıyorlar. İkinci adımda ise atın hafifçe koşması sağlanıyor. Biniciler atı adeta yürüyüşten süratliye geçirmek için ayaklarıyla atın beline hafifçe vurarak komut veriyorlar. Son adımda ise binicilere atın karnına biraz daha sertçe vurarak atı dörtnala kaldırmaları öğretiliyor.

Binicilikte ata güvenmek çok önemli

At binmeye yeni başlayanlar ilk başlarda başarısız olabiliyor, ancak zamanla başarıya ulaşıyorlar. Başlarda attan düşeceğim korkusu herkeste vardır. Ata binerken en önemli unsurlardan birisi de doğru pozisyonda bulunmak. İlk başlarda yanlış pozisyon alıştan kaynaklı olarak vücudun bazı yerlerinde ağrılar oluşabiliyor. Biniciler zamanla doğru pozisyon almayı öğrenip bu sorunun üstesinden gelebiliyorlar.

Binicilikte ata güvenmek çok önemli. Başarılı bir binici olabilmek için ata güvenmek ve onunla uyum içerisinde olmak gerekiyor. Atlar çok duygusal hayvanlar oldukları için binicinin ne yapacağını önceden anlayıp ona göre reaksiyon gösterebiliyorlar.

Sporcu sayısı çok az

Binicilik Federasyonu verilerine göre, 2017 yılı itibarıyla 2843'ü kadın, 2832'si erkek olmak üzere toplamda 5675 profesyonel binici var Türkiye'de. Bunların da büyük çoğunluğu faal olmayan sporculardan oluşuyor. Sadece 1541 kişi faal binicilik yapıyor.

Hüseyin Çakmak: Binicisi ata nasıl yaklaşırsa at da biniciye aynı şekilde yaklaşır

On iki yıllık profesyonel bir binici olan Hüseyin Çakmak'a binicilik deneyimini soruyoruz. Şunları söylüyor: "Yaklaşık 12 senedir profesyonel anlamda binicilik yapıyorum. Binicilik yapmaya babamın isteği üzerine sekiz yaşımdayken başladım. Başlarda gerçekten çok zorlanıyordum. Altımda bir canlı vardı ve ben onunla beraber spor yapmaya çalışıyordum. İlk baştaki süreç bu yüzden çok zor oldu. Bir süre geçtikten sonra binicilikten vazgeçmeyi düşündüm. Antrenörüm, kendimi bu işe daha çok vermem ve at ile uyumuma dikkat etmem gerektiğini söyledi. Ben de bu tavsiyeleri dikkate alarak yaptığım spora daha fazla konsantre oldum. Zamanla kendimi geliştirerek at ile aramdaki uyumu da çok iyi bir şekilde sağladım. Bu süreci atlattıktan sonra engel atlamaya başladım ve ilk yarışımda parkuru hatasız bir şekilde bitirmeyi başardım. O günden sonra yavaş yavaş kendimi geliştirerek ilerledim ve şu an 1 metre 30 santimetre yüksekliğinde engel atlayabiliyorum."

Hüseyin Çakmak, binicilik sporuna ilgi duyanlara tavsiyelerde de bulunuyor: "Binicilik sporu canlıyla yapıldığı için çok emek isteyen bir spor dalı. Atların duygusal iletişimi çok yoğun olduğu için, binicisi ata nasıl yaklaşırsa at da biniciye aynı şekilde yaklaşır. Yani iyiyseniz iyi, kötüyseniz kötü karşılık görürsünüz. Fiziksel olarak da insanlara çok faydası olan binicilikte bacak adaleleri pres yaparak sıkıştırıldığı için dayanaklı bir vücuda sahip olunmasını sağlanıyor. Bir başka değinmek istediğim konu da binicilik sporunun pahalı olması yönündeki düşünceler. İnsanlardaki genel algı, binicilik sporunun pahalı ve elit bir spor dalı olduğu yönünde. Bence kesinlikle öyle değil. Eğer kendinize ait bir atınız yoksa ve profesyonel anlamda sportif faaliyetlere katılmayıp hobi olarak bu sporu yapıyorsanız, pahalı bir spor olmaktan çıkıyor. On iki senedir bu işi profesyonel olarak yapan biri olarak anne ve babalara tavsiyem, fiziksel ve ruhsal anlamda insan sağlığına gerçekten faydalı olan bu sporu çocuklarına sevdirmeleridir."

"Futbolu **anladığını hissetmek** daha kolay"

Oğuz Erdem

Türkiye'de basketbola pek önem verilmiyor, insanlar için futbol daha ön planda. Oysa futbolda daha az başarılarımız var. Basketboldaki başarımız ise saymakla bitecek gibi değil. Örneğin 2010 yılında A Milli Erkek Basketbol takımı dünya ikincisi oldu. 2012 yılında Beşiktaş Milangaz Eurochallenge'da, 2016 yılında Galatasaray Odeabank Eurocup'ta ve son olarak da 2017 yılında Fenerbahçe Euroleague'de şampiyon oldu. Beşiktaş futbol takımının 2017'deki Süper Lig şampiyonluğu hala konuşulurken, basketboldaki başarılar en fazla bir hafta gündemde kalabildi. Ben de bu konuları Fenerbahçe Doğuş'un başarılı oyuncusu ve A Milli Erkek Basketbol Takımı kaptanı Sinan Güler'le konuştum.

Klasik bir soruyla başlayalım, neden basketbolu tercih ettiniz?

Basketbolla birbirimizi doğuştan itibaren yakaladık. Babam aktif olarak oynuyordu, annem de oynamıştı. Çocukluğumda 3-4 yaşlarımda yürümeye başladığım andan itibaren basketbol elimde olan bir imkândı. Profesyonel basketbola başlayana kadar, üniversite hayatım da buna dahil olmak üzere bir an bile olsun basketboldan başka bir şey düşünmedim. Profesyonel anlamda şansımı hâlâ devam ettirebildiğim için de ayrıca mutluyum.

Kariyerinizde birçok büyük başarı var. Beşiktaş, Anadolu Efes ve Galatasaray'dan sonra ligin bir diğer büyük takımı Fenerbahçe Doğuş'a transfer oldunuz. Hedeflerinize ulaşabildiniz mi? Yoksa daha uzun bir yol var mı?

Kariyerimde üç defa ucundan döndüğüm Final Four vardı. Avrupa'da basketbol oynayan bir oyuncunun hedeflediği bir yerdir Final Four ve Euroleague'i kazanmak ama yaşım da ilerledikçe, örnek veriyorum NBA'ye gitmek istiyor muyum, hayır istemiyorum. Gidemeyeceğimin farkındayım. Daha öncesinde ona göre yollar çizmeye çalışmış olsam da mühim olan şeyin kariyerimin sonlarına doğru ulaştığımı görmem ve önümüzdeki en az üç sene boyunca oynayabildiğim en iyi basketbolu oynayarak kariyerimi tamamlamak istiyorum. Fenerbahçe'ye transfer olmamdaki en büyük etken son üç yılda üç kez Final Four'a kalması ve son yılda Euroleague şampiyonu olması. Bu benim buraya gelmem için yeterliydi.

Başarılardan bahsetmişken, 2015-2016 sezonunda Galatasaray Odeabank ile yaşadığınız 7Days Eurocup şampiyonluğunun hikayesinden biraz bahseder misiniz?

Kulüp bazında kazandığım en büyük kupa. Kulüpteki üçüncü senemdi. Belirli noktalarda iyi, belirli noktalarda kötü hissiyatların olduğu bir ortam vardı. Kendime bireysel hedefler koyduğum bir ortam olmuştu. Takım olarak ve oyuncu olarak bugün ne hissediyorsam o gün de aynı şeyi hissediyordum. Eurocup'ı kazanan o takımın o seneki oyuncuları olarak yaşadığımız o özel sezon çok farklı bir ortam yarattı ve resmi olarak yaşadığım en büyük başarılardan bir tanesidir. O başarıda katkım olduğu için antrenörümle ve takım arkadaşlarımla beraber bunun bir parçası olduğum için çok mutluyum.

Avrupa'nın en iyi koçlarından biri olan Zeljko Obradovic'in öğrencisi olmak nasıl bir duygu?

Antrenör oyuncu ilişkisi yaşamadan önce rakip takım antrenörü olarak tanıdığımda zaten kariyeri ve oyuna saygısı ortada olan bir hocaydı. Oyuncusu olarak sezon geçirmeye başladığım andan itibaren de son üç ayda basketboldan öğrendiğim şeyler bu yaşımda bile bana çok şey katabiliyor ve kendisinden örnek göstererek söyleyebilirim ki özellikle basketbolda öğrenmenin ve gelişmenin yaşı yoktur. Fiziksel olarak belki bazı şeyler bitiyor olabilir ama kendime hedef olarak koyduğum ve kendime şu an bu takımda challenge olarak gördüğüm şeyin motivasyonu, onun yaptıklarını onun kendi hırsını takip ederek oluyor. Bu kadar başarıyı hedeflemesi, hâlâ başarı azminin oluşu geçmişte yaşadığı başarıların bir sürpriz olmadığını gösteriyor. Aynı zamanda basketbola olan yaklaşımı, oyunculara olan yakınlığı ve bu saygıyı karşılıklı olarak beklediği ortama sokması ve senelerdir basketbola verdiği emeği ve sevgisinin büyüklüğünü anlatıyor.

A Milli Takımın da kaptanısın. 2010 Dünya Kupası finalinden sonra takımımız düşüşe geçti. Sence sebepleri ne olabilir?

Kulüp takımlarında yaratılan ortamı Milli takıma taşımak zordur. Hem ülkenin kendi ligindeki kurallar etkiliyor hem de NBA'den oyuncuların katılmaması olabiliyor. Belli oyuncuların turnuvalara katılamaması gibi durumlar da oluyor, bu noktada istikrarlı ortamı yakalamak için bir ekip kurulması lazım. Yeni federasyon bunu yapmaya başladı. Antrenör ve oyuncu değişikliği olduğunda o istikrar kayboluyor. Örnek verecek olursam, 2010'daki başarımızda Tanjevic'in öncesinde yedi yıl kadar bir süre başarısız olmasına rağmen takımın başında görevde kalması ve en sonunda mükâfatını dünya ikincisi olarak almasıdır. Sonrasında sırasıyla Orhun Ene'nin, Ergin Ataman'ın ve Ufuk Sarıca'nın takımın başına gelmesi, sürekli hocaların değişmesi, istikrarı yakalama açısından olumsuz oldu. Umarım yeni federasyon kuracağı ekiple bu istikrarı yakalamayı başarır.

Son olarak, basketbolun, önemli başarılara rağmen futbolun ardından ikinci planda kalmasını nasıl değerlendirebilirsiniz? Bu konu siz basketbolcuları nasıl etkiliyor?

Futbolun basketbola nazaran ön planda olmasının sebebi bence futbola harcanan paranın basketbola harcanana göre çok çok fazla olması. Bu para sadece oyuncuların paraları değil, satılan biletlere ve medyanın ayırdığı sayfalara kadar geniş açıdan baktığın zaman ülkenin bakış açısı futbola daha yatkın. Bu noktada kulüp ve milli takım başarıları belirli dönemlerde dalgalanma yaşatıp ilgiyi değiştirebiliyor ama aynı zamanda genele yaydığında futbola ulaşmak birey olarak daha kolay. Futbolu anladığını hissetmek daha kolay. Örnek olarak, bir kola kutusunu ezip futbol oynamak mümkün ama basketbol aynı kolaylıkta değil. Devlet belirli seviyelerde yardımcı oluyor tabii ama sporcu eğitecek insanlar yeterince yok. O konuda da bence eksiklerimiz var. Özüne baktığında yatkınlık futbola olduğundan ilgi de futbola kayıyor.

Bazen **yetenek yetmez**

Alper Maden

Türkiye'de en popüler spor dalı hiç şüphesiz futbol. "Gelecekte çok başarılı bir futbolcu olmak istiyorum, herkesin beni tanımasını istiyorum" cümlelerini birçok kişiden duymuşsunuzdur. Ancak sadece yeteneğin futbolcu olmaya yetmediği bu spor dalında birbirinden farklı birçok hikâye var.

Mert İndere, Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu'nda okuyor, aynı zamanda amatör ligde bulunan Küçükyalı Yelken Spor'un lisanslı futbolcusu. "12 yıldır futbol oynuyorum, küçüklükten beri futbolcu olmak gibi bir hedefim vardı. Bu yaşıma kadar futbol her zaman hayatımın bir yerinde oldu. Hâlâ da hayatımın parçası. Yedi yaşımda başladığım futbol serüvenimi gerek yurt içinde gerekse yurt dışında sürdürme fırsatı buldum. Güzel günler kadar zor günler de geçirdim, sakatlandım, menajer oyunlarına maruz kaldım. Kulüpler bana gelen önemli teklifleri benden gizlediler, futbol sevdam için çok fedakârlık yaptım" diyor.

İngiltere serüveni

Mert İndere, amatör futbolcular arasından yapılan seçmelere katılmış ve birinci gelerek İngiltere'ye gitme hakkı kazanmış. İngiltere'de bir hafta Nike Akademi'de kampta kalmış ama dil engeli yüzünden geri dönmüş. İndere bazı 3. Lig takımlarından teklifler almış ama eğitimini aksatmamak için kabul etmemiş. Küçükyalı Yelken Spor'da futbol yaşamını sürdüren İndere, "Amatör ligde olduğumuz için hem okuyup hem de futbol oynayabiliyorum. Profesyonel liglerde bu iki işi götürmek çok zor oluyor. İki ay sonra mezun oluyorum, beden eğitimi öğretmeni olacağım" diyor. Mert İndere, futboldan umudunu kesmiş bir futbolcu. "Hala hedefim aynı, ama umudunu yitirmiş bir futbolcuyum" diyor.

Ben oldum dedim

İbrahim pes etmiş bir eski futbolcu. Soyadının yazılmasını da istemedi, fotoğrafının çekilmesini de. Futbolcu olmak için çok uğraşmış, şanssızlıklar yaşamış ve artık futbolu sadece hobi olarak devam ettiriyor. "Futbol benim için her zaman çok değerli oldu. Küçüklükten beri büyük bir futbolcu olup yurt dışına gitmeyi, orada ülkemi temsil etmeyi planlıyordum. 11 yaşında futbol oynamaya başladım. 13 yaşında ilk lisansımı aldım. O zamanlar futboldan başka bir şey düşünemiyordum" diyor. "Liseye başladığımda antrenörler benim ne kadar iyi bir futbolcu olduğumu, okumanın bu devirde bir getirisinin olmadığını, büyük paralar kazanmak istiyorsam daha çok çalışmam gerektiğini söylüyorlardı" diyor. Okulda derslerini antrenman saatlerine uyduramayınca futbolu değil liseyi bırakmış.

İbrahim okulu bıraktıktan sonra artık sadece futbolla ilgilenmeye başlamış ancak bu sefer de karşısına başka sorunlar çıkmış. "Antrenörlerin eğitimsiz olmaları, antrenman sahalarının yetersiz oluşu futbol oynamamı zorlaştırıyordu. Antrenmandan önce sahaya gittiğimde saha kapalı oluyordu, antrenmandan sonra da hemen kapanıyordu, biraz daha fazla çalışma olanağı yoktu" diyor.

Hatır gönül işleri

İbrahim, futboldaki hatır gönül işlerinden dertli. "Futbolcular adamcılık, torpil, hatır gönül işleriyle oynatılıyor. Eskiden de böyleydi, futboldan anlamayan kişiler oynuyordu" diyor. İbrahim sonunda futbol sevdasını noktalama kararı almış ve başka bir işte çalışmaya başlamış: "Zaman geçiyordu, artık yaşım da büyüyordu ve maddi sorunlar çekiyordum, aileden maddi destek artık bir yere kadardı. Zaten kulüplerden de para kazanamıyorduk. Böylece yavaş yavaş futboldan uzaklaştım, askere gittim ve şimdi bir mağazada satış danışmanıyım, artık hedeflerim değişti."

HABER ÜSKÜDAR
/haberuskudar www.uskudar.edu.tr
Üsküdar Üniversitesi İletişim Fakültesi Uygulama Gazetesi

Sahibi: Prof. Dr. Nevzat TARHAN
Üsküdar Üniversitesi adına, Rektör
Genel Yayın Yönetmeni: Prof. Dr. Nazife GÜNGÖR
İletişim Fakültesi Dekanı
Görsel Yönetmen: Dr. Öğr. Üyesi Devrim BARAN
Görsel İletişim Tasarımı Bölüm Başkanı

Yazışleri Müdürü (Sorumlu): Prof. Dr. Süleyman İRVAN
Yeni Medya ve Gazetecilik Bölüm Başkanı
Editör: Arş. Gör. Atila ERDEMİR
Haber Merkezi: Burak DEMİRBAŞ, Nilay Tuğçe BOSTANCI, Ayşe GÜVEN,A Iper MADEN, Gizem ZENGİN, Deniz ÇAVDAR, Murat AKBABA, Merve Nur AVCI, Sariye Nur DÖNMEZ, Kıymet Buket YOLOĞLU, Gizem KURTUL, Metehan GÜRDAL, Şeyma SORAL, Onur ÖZER, Büşra ÖZDOĞAN, Gamze ŞİMŞEK, Ana Rebeca Fernández GONZÁLEZ, A.Talha BAKİ, Oğuz ERDEM, Mehmet Ali Alparslan GÖNÜL

İletişim: Altunizade M. Haluk Türksoy S. 34662 Üsküdar-İSTANBUL +90 (216) 400 22 22 Baskı: GM Matbaacılık Tic. A.Ş. / 100. Yıl Mah. MAS-SİT 1. Cadde No: 88 Bağcılar-İSTANBUL Destek Haber Servis Birimi: (ÜHA) Üsküdar Haber Ajansı

Yayın Danışmanları: Dr. Öğr. Üyesi Nurhan KAVAKLI, Dr. Öğr. Üyesi Gül Esra ATALAY, Dr. Öğr. Üyesi Başar HATIRNAZ (Fotoğraf Editörü), Şaban ÖZDEMİR (Üsküdar Haber Ajansı Müdürü)

Mizanpaj/Grafik Tasarım: Nuray GÜL

Filenin yeni sultanları

HÜR Haber Merkezi D Grubundaki maçlarına hızlı başlayan Üsküdar Üniversitesi Kadın Voleybol Takımı, ilk maçında Türk-Alman Üniversitesi'ni 25-5, 25-10 ve 25-8'lik setlerle 3-0 mağlup etti.

Rakiplere tek set yok

Filenin yeni sultanları ikinci maçlarında İstanbul Esenyurt Üniversitesi'ni 25-18, 25-11 ve 25-8'lik setlerle geçti. Üçüncü maçlarında İstanbul Maltepe Üniversitesi'yle karşılaşan sultanlar bu maçı da 25-19, 25-12 ve 25-15'lik setlerle kazandı. Grubun son maçında Galatasaray Üniversitesi'ni 25-20, 25-3 ve 25-20'lik setlerle yenen Üsküdar Üniversitesi Kadın Voleybol takımı, grubunu hiç set vermeden lider tamamlayarak çeyrek finale yükseldi.

Hedef 1. Lig

Zafer Atay hocanın yönetimindeki filenin yeni sultanlarının hedefi 1. Lig'e çıkmak. Kaptanlığını Hatice Pala'nın yaptığı takımda Berra Ahishali, Ece Bıçak, Gizem Baltacı, Gizem Çağrıcı, Nağme Aksoy, Nesime Yıldırım, Melisa Kerem, Elif Pars, Ceren Girgin, Gizem Akyüz, İlayda Ateş, Melike Cankaya ve Rana Hurma oyuncu olarak yer alıyor.

Basketbolcular hedef yükseltti

Üsküdar Üniversitesi Erkek Basketbol Takımı'nda şu oyuncular yer alıyor: Metin Kaya (kaptan), Emirhan Omaç, Can Kasırga, Ufuk Çiftçi, Murat Yıldırım, Engin Alp, Çağatay Halil Durmuş, Kadir Yavuzer, Atakan İsmail Walid, Yakup Aydoğan ve Bahrican Çelebihan.

Mehmet Ali Alparslan Gönül

Üsküdar Üniversitesi Erkek Basketbol Takımı üçte üç yaparak gruptan çıkmayı garantiledi.

Türkiye Üniversite Sporları Federasyonu Erkekler Basketbol 2.Lig'de mücadele eden Üsküdar Üniversitesi Erkek Basketbol Takımı ilk maçında İstanbul Medeniyet Üniversitesi'yle karşılaştı. Maçın başından itibaren oyuna ağırlığını koyarak savunmada ve hucumda etkili bir oyun sergileyen Üsküdar Üniversitesi, rakibini 67-26 gibi farklı bir skorla mağlup etmeyi başardı. Gruptaki ikinci maçında Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi'nin karşısına çıkan erkek basketbol takımı, bu maçı da 61-43 kazanarak liderliğe yükseldi. Üçüncü maçta, rakibi olan İstanbul Ayvansaray Üniversitesi basketbol takımı sahaya çıkmadığı için 20-0 hükmen galip gelerek gruptaki üçüncü galibiyetini almış oldu.

Hedef lig şampiyonluğu

Takım kaptanı Metin Kaya, lige iyi bir başlangıç yaptıklarını, takım ruhu ile hareket ettiklerini ve bütün maçları kazanıp şampiyon olmak istediklerini söyledi.

"Bütün maçlarımızı kazanarak üçte üç yaptık ve gruptan çıkmayı garantiledik fakat biz bunu takım olarak yeterli görmüyoruz" diyen Metin Kaya, finale kadar çıkıp şampiyonluk kupasını almak istediklerini ifade etti.